

PREVENT PLASTICS

Prevent Plastics Myanmar

+95 9 45492 7732

info@preventplastics.org

<https://preventplastics.org>

PreventPlastics

prevent-plastics

Myanmar_PP

Partners

မာတိကာ ဇယား

အတိုကောက်အသုံးအနှုန်းများ	၃
၁။ မိတ်ဆက်	၄
၂။ လက်ရှိ အခြေအနေ	၆
၂.၁။ အခြေခံ	၇
၂.၂။ တည်ဆဲ မူဝါဒများ၊ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် နည်းဥပဒေများ	၈
၃။ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ ပန်းတိုင်များနှင့် ရည်မှန်းချက်များ	၁၀
၃.၁။ ရည်ရွယ်ချက်များ	၁၁
၃.၂။ ပန်းတိုင်များ	၁၁
၃.၃။ ရည်မှန်းချက်များ	၁၁
၄။ ကွာဟချက်များနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ	၁၂
၄.၁။ လျှော့ချခြင်း	၁၃
၄.၂။ ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်း	၁၃
၄.၃။ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း	၁၄
၄.၄။ သိမ်းဆည်းခြင်း	၁၅
၅။ လုပ်ဆောင်ချက်များ	၁၆
၅.၁။ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို လျှော့ချခြင်း	၁၇
၅.၂။ စက်ရုံများတွင်အသိပညာမြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့် အလေ့အကျင့်များ ပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက် များကို လျှော့ချခြင်း	၂၀
၅.၃။ စွန့်ပစ်အမှိုက် အရင်းမြစ်များကို ခွဲခြားခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအသုံးချတန်ဖိုး မြှင့်တင်ခြင်း	၂၉
၅.၄။ စက်မှုဇုန်ကော်မတီများ၊ စည်ပင်သာယာဌာနနှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့ကြား အမှိုက်သိမ်းဆည်းရာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း	၃၂
၅.၅။ စီ၊ ခဲ၊ သန့်၊ စွန့်ပစ်အမှိုက် စက်ရုံများ တည်ထောင်ခြင်း	၃၃
၆။ နိဂုံးချုပ်	၃၅
၆.၁။ အကြံပြုချက်များ	၃၆
၆.၂။ စည်းမျဉ်းများနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတွက် အဆိုပြုချက်များ	၃၆
၆.၃။ အလားအလာ	၃၇
နောက်ဆက်တွဲ	၃၉
၁။ စည်ပင်သာယာ စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမှု	၃၉
၂။ ဖြစ်စဉ်လေ့လာမှုများ	၄၁

အတိုကောက်အသုံးအနှုန်းများ

3R	Reduce, Reuse, Recycle
CBOs	Community-Based Organisation
EU	European Union
EMA	Environmental Management Authority (formerly known as Pollution Control and Cleaning Department (PCCD))
ECD	Environmental Conservation Department
IZ	Industrial Zones
NGOs	Non-Profit Organisations
INGOs	International Non-Governmental Organisations
MSW	Municipal Solid Waste
MDY	Mandalay
MOI	Ministry of Industry
MONREC	Ministry of Natural Resource and Environmental Conservation
MFA	Mass Flow Analysis
PP	Prevent Plastics
SMEs	Small-Medium Enterprises
MSMEs	Micro Small-Medium Enterprises
SD	South Dagon
SLB	Shwe Lin Ban
SPT	Shwe Pyi Thar
TYTC	TYTC Services Company Limited
UMFCCI	Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce & Industry
YCDC	Yangon City Development Committee

မိတ်ဆက်

ဝင်ငွေနှင့် သုံးစွဲမှုပမာဏ တိုးမြှင့်လာခြင်း၊ လူဦးရေတိုးပွားလာမှု၊ စီးပွားရေးတိုးတက်လာမှုနှင့်အတူ၊ စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို ထိရောက်သည့် ကုစားမှုနှင့် တိုးပွားလာသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိမှုကို ဖယ်ရှားရန် နည်းလမ်းများမရှိသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည်စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုကဏ္ဍတွင် ကြီးမားသည့်စိန်ခေါ်မှုများကို ကြုံတွေ့နေရဆဲဖြစ်ပါသည်။

Prevent Plastics သည် ဥရောပသမဂ္ဂမှ ထောက်ပံ့ပေးထားသည့် စီမံကိန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသိပညာဖြန့်တင်ခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်သည့် အလေ့အကျင့်များမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေရှည်တည်တံ့သည့် သုံးစွဲမှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှု (SCP) စံပုံစံများကို အားပေးမြှင့်တင်ရန် အလုံးစုံရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့် စီမံကိန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

3Rs အယူအဆ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးမြို့များရှိ စံနမူနာရုံများတွင် ထိရောက်မှုရှိပြီး ပြီးပြည့်စုံသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုအလေ့အကျင့်များ အကောင်အထည်ဖော်မှုကို သေချာဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဤ 3Rs အယူအဆသည် ပထမအဆင့်အနေဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုအား လျှော့ချရန် မဟာဗျူဟာများနှင့် နည်းလမ်းများကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ အခက်အခဲများနှင့် မွမ်းမံမှုလိုအပ်သည့် ကဏ္ဍများအား သတ်မှတ်ခြင်း၊ လက်ရှိစွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှု ဖွဲ့စည်းပုံအတွင်းရှိ လစ်ဟာချက်များကို စိစစ်ခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည်တည်တံ့ရေးနှင့် သတ်မှတ်ထားသော စက်မှုဇုန်များတွင် စရိတ်သက်သာပြီး စိတ်ချယုံကြည်ရသော အမှိုက်သိမ်းဆည်းမှုနှင့် ပို့ဆောင်မှုစနစ်များဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုအရည်အသွေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေကာ (လျှော့ချ၊ ပြန်လည်အသုံးပြု၊ ပြန်ထွင်အသုံးပြု) ဟူသော 3Rs နည်းလမ်းများကို အဆင့်ဆင့် အသုံးချရန် အဆိုပြုခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။

သတ်မှတ်ထားသည့် စက်မှုဇုန်များမှာ တောင်ဒဂုံစက်မှုဇုန် (SD)၊ ရွှေပြည်သာစက်မှုဇုန် (SPT)၊ ရွှေလင်ဗန်း (SLB) နှင့် မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီးရှိ စက်မှုဇုန်တစ်ခုတို့ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်များ၊ အထူးသဖြင့် ပလတ်စတစ်စွန့်ပစ်ပစ္စည်း လျှော့ချခြင်း၊ တရားမဝင် စွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် မီးရှို့ဖျက်စီးခြင်းတို့ကို လျှော့ချရန်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ခရီးသွားလာခြင်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်မှုများနှင့် ကပ်ရောဂါအကျပ်အတည်းတို့ကြောင့် မန္တလေးရှိ စက်မှုဇုန်များနှင့် ပတ်သက်၍ အသေးစိတ် ရေးဆွဲမှုများကို မရရှိနိုင်ခဲ့ပါ။

အခြေခံဆန်းစစ်ချက်တစ်ခုကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး တောင်ဒဂုံ၊ ရွှေပြည်သာ၊ ရွှေလင်ဗန်းနှင့် မန္တလေးတို့ရှိ စက်ရုံပေါင်း ၂၀၀၄ ခုမှ စက်ရုံပေါင်း ၁၉ ခု၏ စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုနှင့် စွန့်ပစ်မှုပုံစံတို့ကို စိစစ်ခဲ့ပါသည်။ သတ်မှတ်ထားသည့် စက်မှုဇုန်များတွင် ရေရှည်တည်တံ့သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်များနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာဖြန့်တင်မှုများလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရည်မှန်းချက်မှာ စီမံကိန်း ပြီးဆုံးချိန်တွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက် သိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်အသုံးပြုသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဆက်လက်၍ ပိုမိုလုံခြုံသော လုပ်ငန်းခွင်မှ တစ်ဆင့် အကျိုးကျေးဇူးရရှိသော စက်ရုံများ အနည်းဆုံး ၃၀% ရှိရန်နှင့် မြို့ပြပတ်ဝန်းကျင်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိအခြေအနေ

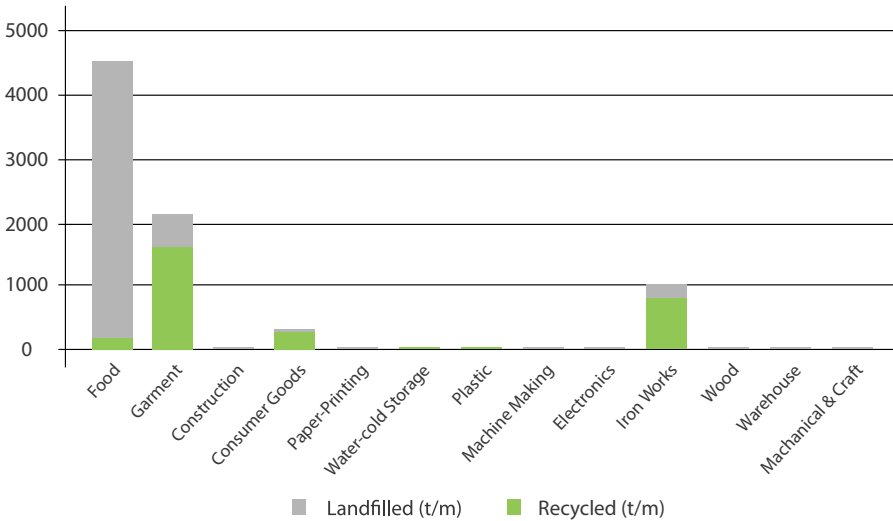

J

၂.၁။ အခြေခံ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စက်မှုဇုန်များရှိ စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကောင်းမွန်စွာ မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် နမူနာစက်ရုံများနှင့် တောင်ဒဂုံစက်မှုဇုန်ရှိ စွန့်ပစ်အမှိုက် ကူးသန်းပို့ဆောင်ရေးစက်ရုံတွင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် စစ်တမ်းများမှတစ်ဆင့် ခန့်မှန်းတွက်ချက်သည့် နည်းလမ်းကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ စက်မှုဇုန်လေးခုတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် စစ်တမ်းချက်အရ စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုသည် တစ်လကို တန်ပေါင်း ၈,၁၀၀ ရှိပြီး ၎င်းတို့ထဲမှ စွန့်ပစ်အမှိုက် တန်ပေါင်း ၂,၉၀၀ ကို ပြန်လည်အသုံးချ၍ တန်ပေါင်း ၅,၂၀၀ ကို မြေဖို့ရန်အတွက် ပေးပို့ပါသည်။ ကဏ္ဍအလိုက် စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုကို အောက်ပါပုံတွင် တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

Waste per Industry (tons/month)

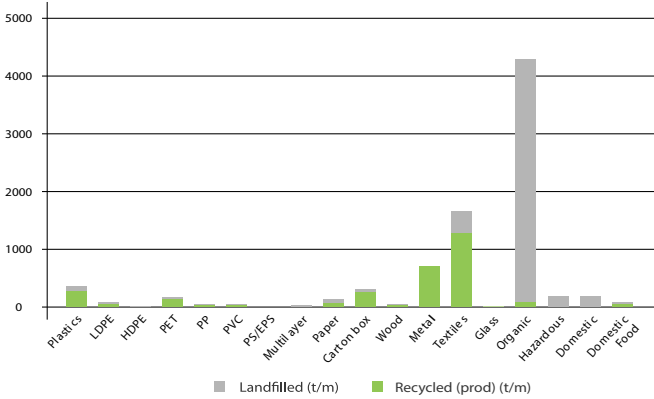

အကြီးဆုံးလုပ်ငန်းများဖြစ်သကဲ့သို့ လုပ်သားတစ်ဦးချင်းစီ၏ စွန့်ပစ်အမှိုက် ထုတ်လုပ်မှုမှာလည်း ပိုများသောကြောင့် စားသောက်ကုန်နှင့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများမှာ စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုတွင် အဓိက ဦးဆောင်ထားပါသည်။ သံလုပ်ငန်းသည် စွန့်ပစ်အမှိုက်အများအပြားကို ထုတ်လုပ်သော်လည်း သတ္တုအများစုကို ပြန်လည်အသုံးချသည့်အတွက် ၎င်းတို့၏ စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို ဖို့မြေများတွင် စွန့်မပစ်ကြပါ။ စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်းများသည် ယခုအချိန်ထိ အော်ဂန်းနစ်ကုန်ကြမ်းများ အတွက် စွန့်ပစ်ခြင်းစက်ရုံများ မရှိသေးသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ အော်ဂန်းနစ်အမှိုက်အများစုကို မြေဖို့ရန် အသုံးပြုပါသည်။

ဇုန်များရှိ စွန့်ပစ်အမှိုက် ပေါင်းစပ်ပါဝင်မှုသည် ထွက်ရှိသည့်ပမာဏနှင့် တူညီကြောင်း စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ နမူနာစက်ရုံများကို စစ်တမ်းကောက်ခံပြီး ရလဒ်များကို လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးစာနှင့် ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခဲ့ပါသည်။ ဤနည်းလမ်းသည် မတူညီသည့် လုပ်ငန်းများမှ ထွက်ရှိလာသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ခန့်မှန်းချက်ကို ကောင်းမွန်စွာ ရရှိစေပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါပုံတွင် မြင်ရသကဲ့သို့ပင် စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိမှုတွင် အော်ဂန်းနစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုက အဓိက ဦးဆောင်ထားပြီး အခြားသော စွန့်ပစ်အမှိုက်များမှာ ပမာဏအားဖြင့် ပိုနည်း၍ အများအားဖြင့်လည်း ၎င်းတို့ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ပြန်လည်အသုံးချပါသည်။

Waste Generation per waste material: recycled and non recycled

၂၀၁၁ ခုနှစ်အထိ ပါဝင်ပစ္စည်းများတင်သွင်းမှုသည် ဈေးနှုန်းမြင့်ပြီး စိန်ခေါ်မှုတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် အရင်းအမြစ် အကျိုးထိရောက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမာရိုးကျ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ရှည်လျားသည့် ဇာတ်ကြောင်းရှိခဲ့ပါသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်အားလုံးသည် ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် ကောင်းမွန်သည့် အကျိုးမဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ထိုကာလမှ လုပ်ငန်းစဉ်များကို မြင်တွေ့နိုင်ခဲ့ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် စက်ရုံများသည် ၎င်းတို့၏ ကျန်ရှိနေသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို စက်ရုံများ၏ ဘိုလ်လာအိုးများထဲတွင် မကြာခဏ မီးရှို့ဖျက်စီးလေ့ရှိပါသည်။ ဘိုလ်လာအိုးထဲတွင် မီးရှို့ဖျက်စီးခံရသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များတွင် အများအားဖြင့် မတူညီသည့် ပလက်စတစ်ပုံစံများနှင့် အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသည့် ပစ္စည်းများအပါအဝင် အခြားသော ပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်လေ့ရှိပါသည်။ အကျိုးထိရောက်မှုအတွက် အခြားစိန်ခေါ်မှုတစ်ခုမှာ နည်းပညာအဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းများ မရှိခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းစဉ်များကို မွမ်းမံပေးခြင်းဖြင့် စက်ရုံကို ထောက်ပံ့ပေးမည့် အကြံပေးပညာရှင်များကို ငှားရမ်းခန့်အပ်ရန် ဆန္ဒမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မကြာသေးခင်ကမှ တည်ထောင်ထားသော စက်ရုံများတွင် ပိုင်ရှင်များသည် ပြန်လည်အသုံးပြု/ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ပြီး ပြန်ထွင်အသုံးပြုသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည့် စီးပွားရေးလမ်းကြောင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသိအမြင် မရှိကြသည့်အတွက် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို ပိုမိုထုတ်လုပ်ကြပြီး စွန့်ပစ်အမှိုက် ခွဲခြားသည့်စနစ်များလည်း အဆင့်သင့်မရှိကြပေ။ အမှိုက်များကို အခကြေးငွေမယူဘဲ လိုက်ကောက်ပြီး စွန့်ပစ်အမှိုက်များထဲမှ တန်ဖိုးကြီးပစ္စည်းများကို ရှာဖွေ၍ ရောင်းချခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေရှာသည့် တရားမဝင် အမှိုက်ကောက်သူများအပေါ် ထိုစက်ရုံများက အများအားဖြင့် မှီခိုကြပါသည်။ ထိုအခြေအနေသည် မြင်မြင်ချင်းတွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိသည့် အခြေအနေကဲ့သို့ ထင်မြင်ရသော်လည်း ၎င်းသည် စက်ရုံအဆင့်တွင် ကောင်းမွန်စွာ စီမံသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက် ခွဲခြားမှုစနစ်ဆီသို့ ဦးတည်မသွားနိုင်ဘဲ ပြန်လည်အသုံးချနိုင်သေးသည့် ပစ္စည်းများကိုလည်း ယေဘုယျအားဖြင့် ညစ်ညမ်းစေပါသည်။

၂.၂။ တည်ဆဲ မူဝါဒများ၊ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် နည်းဥပဒေများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် နိုင်ငံသားများအတွက် လူမှုအသိုက်အမြုံနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အရပါ ရေရှည်တည်တံ့ရှိသောမက စီးပွားရေးအရလည်း ခိုင်မာသည့် လမ်းကြောင်းကို ကူညီထိန်းကြောင်းရန် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ဥပဒေကို ကျင့်သုံးရာတွင် အားနည်းနေဆဲဖြစ်ပြီး ဒေသအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်နှစ်ခုစလုံးတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုနှင့် ပေါင်းစပ်ပါဝင်မှုတို့ကို ကြီးကြပ်ရန်အတွက် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးရာတွင် ပြောင်းလဲပြင်ဆင်မှုများ လိုအပ်နေပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် နိုင်ငံ၏ ပြောင်းလဲလာသည့် စီးပွားရေးအခြေအနေ၊ ကမ္ဘာ့အနှံ့ဖြစ်ပေါ်နေသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ နိုင်ငံတကာ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် များနှင့်အညီ ဥပဒေ

အဟောင်းများကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် သို့မဟုတ် ဥပဒေအသစ်များကို ချမှတ်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို အရင်းအမြစ်တစ်ခုအနေဖြင့် သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိသည့် အရင်းအမြစ်လျှော့ချခြင်းတို့ကို အလေးထားအာရုံစိုက်မှုများ မရှိဖြစ်နေပါသည်။ စည်ပင်သာယာ စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲ စီမံခန့်ခွဲမှုကို ထိန်းကွပ်ရန်အတွက် အောက်ပါစည်းမျဉ်းနှင့် နည်းဥပဒေများကို မြို့တော်အဆင့်နှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်များတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂.၂.၁။ မြို့တော်အဆင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (SLORC) က ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး ဥပဒေ အမှတ် ၁၁/၉၀ သည် စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲများ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းသည် မူဝါဒများကို ချမှတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြီးကြပ်ကာ မြို့ပြစီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးအတွက် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။ ထို့အပြင် မြို့သစ်များ တည်ထောင်ခြင်းနှင့် ရန်ကုန်မြို့တော်နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြို့များ၏ နယ်မြေများကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင်လည်း ထိန်းကြောင်းပေးပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး အက်ဥပဒေ (ပြင်ဆင်ချက်) ၃၁/၁၉၆၀ နှင့် ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး အက်ဥပဒေ ၁၉၂၂ တို့တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရေဆိုးနုတ်စနစ်၊ လေထု၊ ရေထုညစ်ညမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ (နောက်ဆက်တွဲ ၂ ကို ကြည့်ပါ။) စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အရည်အသွေးကို မြို့တော်အုပ်ချုပ်မှု၏ အညွှန်းကိန်းကောင်းတစ်ခုအနေနှင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ပါသည်။ စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို သိမ်းဆည်း၊ စွန့်ပစ်ပုံသည် ဒေသခံ အစိုးရ၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံကို ကျွန်ုပ်တို့သိရှိနိုင်ရန် အဓိကသဘောတရားတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ လူတစ်ဦးချင်းစီက စွန့်ပစ်လိုက်သော စွန့်ပစ်အမှိုက်၏ အရည်အသွေးသည် ရပ်ရွာထဲတွင် လူထု၏ နေထိုင်ပုံကို တဖန်ဖော်ပြနေပါသည်။

၂.၂.၂။ နိုင်ငံတော်အဆင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ

ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိကဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အမူအကျင့်များဒဏ်မှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေ (၂၀၁၂) ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေသည် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့အား မြှင့်တင်ရန် ရည်မှန်းချက်များကို အကဲဖြတ်ရန်အတွက် စည်ပင်သာယာ စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုအပေါ် ဆောင်ရွက်မှုများကို အခန်း ၄ နှင့် အခန်း ၇ တို့တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ (နောက်ဆက်တွဲ ၁ တွင် ကြည့်ပါ။)

မြန်မာနိုင်ငံသည် စွန့်ပစ်အမှိုက်ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် အကောင်းဆုံးကြိုးပမ်းနေသော်လည်း အတွေ့အကြုံရှိသည့် အခြားနိုင်ငံများနှင့် ယှဉ်လိုက်လျှင်မူ ရေရှည်တည်တံ့သည့် အကောင်းဆုံးအလေ့အကျင့်များကို ကျင့်သုံးရာတွင် အားနည်းနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မူဝါဒဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးနိုင်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာတွင် စိတ်ပါဝင်စားသည့် နိုင်ငံသားများမရှိပါက မြန်မာနိုင်ငံတွင် စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များမှာ ထိရောက်မှုရှိမည် မဟုတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာတည်တံ့ရေးကို အထောက်ပံ့ပေးပြီး စရိတ်သက်သာ၍ စိတ်ချယုံကြည်ရသော အမှိုက်သိမ်းဆည်းမှုပုံစံဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု အရည်အသွေးနှင့် စက်မှုစုံများရှိ ပို့ဆောင်မှုစနစ်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် မွမ်းမံရင်း ရေရှည်တည်တံ့သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်များဆီသို့ အသွင်ပြောင်းလဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ပေးရန်အတွက် အစိုးရမူဝါဒများနှင့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ ဒေသအဆင့်တွင်ရော နိုင်ငံတော်အဆင့် အစိုးရဌာနများတွင်ပါ လိုအပ်ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်များ၊
ပန်းတိုင်များနှင့်
ရည်မှန်းချက်များ

၃.၁။ ရည်ရွယ်ချက်များ

စက်မှုဇုန်များတွင် 3R အယူအဆ ပျိုးထောင်ခြင်း၏ ယေဘုယျရည်ရွယ်ချက်မှာ အသိပညာမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စက်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ရေရှည်တည်တံ့သည့် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် သုံးစွဲမှုပုံစံများကို မြှင့်တင်ပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းတွင် အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည့် ရေရှည်တည်တံ့သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များကို ကျင့်သုံးရန် စက်မှုဇုန်လေးခုကို ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။

၃.၂။ ပန်းတိုင်များ

- ရေရှည်တည်တံ့သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်များကို ကျင့်သုံးခြင်း၊
- စက်မှုဇုန် ၄ ခုအတွင်းရှိ အမှိုက်ပုံများတွင် ပလတ်စတစ်စွန့်ပစ်အမှိုက်ကို လျှော့ချခြင်း၊
- သတ်မှတ်ထားသည့် စက်မှုဇုန်များအတွင်း စက်ရုံပြင်ပတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို မီးရှို့ခြင်းနှင့် တရားမဝင်အမှိုက်ပုံခြင်းတို့ကို ဖျက်သိမ်းခြင်း၊
- အစိုးရ ပုဂ္ဂလိက ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများအား စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း။

၃.၃။ ရည်မှန်းချက်များ

- ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် စက်မှုဇုန် ၄ ခုရှိ MSMEs များ၏ အနည်းဆုံး ၅၀% တွင် ရေရှည်တည်တံ့သော စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်များ စတင်သုံးစွဲရန်။
- စီမံကိန်းပြီးဆုံးချိန်တွင် သတ်မှတ်ထားသော နယ်မြေများမှ ထွက်ရှိသော စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲ ၃၀% ကို ဖို့မြေများဆီ မပို့ဘဲ စနစ်တကျ သိမ်းဆည်း၍ သင့်လျော်စွာ စီမံရန်။
- ပါဝင်ဆောင်ရွက်သောနေရာများတွင် စက်ရုံပြင်ပ မီးရှို့ခြင်းနှင့် တရားမဝင်အမှိုက်စုပုံ စွန့်ပစ်ခြင်းတို့ကို ထိရောက်စွာ ဖယ်ရှားရန် (တရားမဝင် အမှိုက်ပုံများနှင့် တရားမဝင် မီးရှို့ခြင်း ပျံ့နှံ့မှုများကို ၈၀% လျှော့ချရန် ခန့်မှန်းထားသည်) ။
- သတ်မှတ်ထားသည့် ဇုန် ၄ ခုမှ ရယူသော အမှိုက်ပုံ၏ စွန့်ပစ်အမှိုက် အကဲဖြတ်ချက်/ စစ်ဆေးချက်တို့က ပလတ်စတစ် ၈၀% လျော့ကျသွားကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- ပထမစက်မှုဇုန်သုံးခု၏ တစ်ခုစီတွင် အဓိက အများဆုံး စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိရာနေရာ ၂ ခု၌ အနည်းဆုံး ၂၀% လျော့ကျအောင် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်က စွမ်းဆောင်ရန်။
- ရေရှည်တည်တံ့သော စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အရည်အချင်းပြည့်မီသည့် ပြည်တွင်း အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကျွမ်းကျင်လေ့ကျင့်ပေးသူ ၁၀ ဦး၊ စွန့်ပစ်အမှိုက် စစ်ဆေးခြင်းအတွက် အရည်အချင်းပြည့်မီသည့် ပြည်တွင်း အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ၄-၈ ဦးတို့ကို လေ့ကျင့်ပေးရန်။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့ပေါင်း ၁၂၀ ကို လေ့ကျင့်ပေးရန်။
- စက်မှုဇုန် ၄ ခုရှိ စက်မှုလုပ်ငန်းကော်မတီများ အဖွဲ့ဝင် ၈-၁၂ ဦး၏ နည်းပညာစွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးရန်။
- ရေရှည်တည်တံ့သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာချေးငွေ ရရှိစေရန် လမ်းညွှန်ချက်ကို ပြုစုရန်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာချေးငွေကို MSMEs အနည်းဆုံး ၈ ခုက ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် လက်လှမ်းမီနိုင်ရန်။

ကွာဟချက်များနှင့်
စိန်ခေါ်မှုများ

၄

စက်မှုဇုန်များတွင် ထိရောက်သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အဓိက စိန်ခေါ်မှုများနှင့် အခက်အခဲများကို လျော့ချခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးချခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းနှင့် သိမ်းဆည်းခြင်းဟူ၍ အောက်ပါ ကဏ္ဍလေးခု အတိုင်း ခွဲခြားထားပါသည်။

၄.၁။ လျော့ချခြင်း

- စွန့်ပစ်အမှိုက်အရင်းမြစ်ကို လျော့ချခြင်း၏ အကျိုး၊ နည်းလမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အသိအမြင်များ မရှိခြင်းကြောင့် အမှိုက်များ ထွက်ရှိလာပြီး မူလအခြေအနေကပင် စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုကို လျော့ချရန် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်မှုများ မရှိခြင်း။
- စက်ရုံများရှိ ထိရောက်မှုမရှိသော ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အလေ့အကျင့်များ၊ ထုတ်လုပ်မှု ကိရိယာများ။
- ပြည်သူများ၏ ဗဟုသုတအသိအမြင် နည်းပါးမှု။ စက်ရုံစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့နှင့် စက်မှုဇုန်များရှိ ပြည်သူများသည် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုမှ ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၏ တာဝန်သာဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကိုစွမဟုတ်ဟု ယူဆကြသည်။ မြို့ပေါ်လမ်းမများတွင် ရက်ပေါင်းများစွာ မသိမ်းဆည်းရသေးဘဲ ထင်သာမြင်သာစုပုံ နေသော စွန့်ပစ်အမှိုက်များကြောင့် ဒေသခံအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်မှုအပေါ် ပြည်သူလူထုက အဆိုးမြင်သည့် သဘောထားများ ရှိကြသည်။ စည်ပင်သာယာအဖွဲ့၏ အသိအမြင်နှင့် ပြည်သူလူထု၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် သာဆိုလျှင် နိုင်ငံသားများအနေနှင့် မြို့တော်ကို သန့်ရှင်းအောင် ထားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။
- အသင့်သုံးနိုင်သည့် အချက်အလက်များနှင့် မှတ်တမ်းသိမ်းဆည်းမှု အကန့်အသတ်ရှိခြင်း။ ရပ်ကွက်အလိုက်နှင့် လမ်းအလိုက် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနေရသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ပမာဏကို ဆန်းစစ်ရန် လက်တွေ့ကျသော မှတ်တမ်းသိမ်းဆည်းမှုနည်းလမ်း မရှိဖြစ်နေပါသည်။ လုံလောက်သည့် မှတ်တမ်းသိမ်းဆည်းမှုနှင့် လက်တွေ့ကျသည့် အချက်အလက် စုစည်းမှုများမရှိပါက မြို့ကြီးများတွင် အခြေခံဝန်ဆောင်မှုများ စီမံဖြန့်ဝေသည့် အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်ရန် ခက်ခဲမည်ဖြစ်ပါသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင်လည်း စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိမှု အချက်အလက်စုစည်းမှုများနှင့် မှတ်တမ်းများ အများအားဖြင့် မရှိကြပါ။
- မိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်မှုများ မလုံလောက်ခြင်း။ နိုင်ငံတော်အာဏာပိုင်များ၊ ဝန်ကြီးဌာနအဆင့်၊ သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာမှ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများကဲ့သို့သော သက်ဆိုင်ရာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများနှင့် မိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်မှုများ တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် ယန္တရားမရှိခြင်း။ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့တွင် အထောက်အကူပေးရန်အတွက် ဒေသခံများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများနှင့် ပုံမှန်တွေ့ဆုံဆက်ဆံရန် လုံလောက်သည့် ဌာနဆိုင်ရာယန္တရားများ မြို့တော်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တွင် မရှိပါ။ လူထုကို ပညာပေးခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ရပ်ရွာကို စည်းရုံးနိုင်သော ယင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို လုံလောက်စွာ အသိအမှတ်ပြုခြင်း မရှိပါ။
- အသစ်အဆန်းများ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်မှု မရှိခြင်း။ သမားရိုးကျ နည်းလမ်းများမှ ခွဲထွက်၍ စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို စွမ်းအင်များအနေဖြင့် နားလည်သတ်မှတ်ရန် နည်းစနစ်အသစ်များစွာကို ပြန်လည်စဉ်းစားခြင်း၊ မြေဆွေးလုပ်ခြင်း၊ ဇီဝဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားစွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် အမှိုက်သိမ်းသည့် ဌာနများ ပိုမိုများပြားရန် အားပေးခြင်းတို့မှာ ယင်းဦးဆောင်လုပ်ကိုင်မှုများထဲမှ ဆောင်ရွက်မှုအချို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄.၂။ ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်း

- ပြန်ထွင်အသုံးပြုသည့်စနစ်သည် တရားဝင် အတည်တကျမဟုတ်သည့် ပုံစံဖြင့် လည်ပတ်နေသောကြောင့် စက်ရုံများအနေဖြင့် ပြန်ထွင်အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးရှိမှန်း မသိကြဘဲ စက်ရုံထွက် အမှိုက်များကို လိုက်လံကောက်ယူ သိမ်းဆည်းသော တရားမဝင် အမှိုက်ကောက်သူများ၏ ဝန်ဆောင်မှုများကိုသာ အသုံးပြုနေရပါသည်။

- ပြန်ထွင်အသုံးပြုပစ္စည်းများ၏ ကုန်ကျစရိတ်ပြန်လည်ရရှိမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသိအမြင်မရှိသောကြောင့် စက်ရုံများသည် ၎င်းတို့၏ စက်ရုံများတွင် ပြန်ထွင်အသုံးပြုသည့် လုပ်ငန်းစဉ်/စနစ်များကို အသုံးပြုခြင်း မရှိပေ။
- ကဒ်ထူပြားများနှင့် သတ္တုကဲ့သို့ တန်ဖိုးရှိသည့်ပစ္စည်းများကို ပြင်ပလူများထံ ရောင်းချသော်လည်း စားကြွင်းစားကျန်များ၊ ဥပမာ-သစ်သီးအခွံများ၊ ငါးအရေခွံများ၊ စားသောက်ကုန်စက်ရုံများနှင့် အလုပ်သမားများ၏ စားကြွင်းစားကျန်များကဲ့သို့ ပြန်လည်အသုံးမချနိုင်ဘဲ ဖို့မြေများထံ စွန့်ပစ်ခံရသော အော်ဂဲနစ်နစ် အမှိုက်များသည် အခြားစွန့်ပစ်အမှိုက်များနှင့် ရောနှော၍ စွန့်ပစ်ခံရပါသည်။
- ထိရောက်၍ စိတ်ချရသော အမှိုက်သိမ်းဆည်းမှုနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းပမာဏအပေါ် ကောက်ခံသည့် အဖိုးအခများ အလွန်မြင့်မားခြင်းတို့ကြောင့် စက်မှုဇုန်များတွင် စက်ရုံများ၏ ကိုယ်ထုကိုယ်ထ အမှိုက်စွန့်ပစ်သည့်စနစ်ကို မြင်တွေ့နေကြဖြစ်ပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် ကိုယ်ထုကိုယ်ထ အမှိုက်စွန့်ပစ်သည့်စနစ်များ ပိုမိုနေရာယူလေလေ အမှိုက်ပုံများတွင် ပြန်ထွင်အသုံးပြုနိုင်သော စွန့်ပစ်အမှိုက်များ ရှာမတွေ့နိုင်လေ ဖြစ်ပါသည်။
- စက်ရုံများ၏စက်ရုံအဆင့်တွင် အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားသည့်စနစ်ကို ပုံမှန်အားဖြင့် ကျင့်မသုံးကြပါ။ ၎င်းတို့၏ စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို ခွဲခြားပေးသည့် ပုဂ္ဂလိကအမှိုက်သိမ်းဆည်းသူများအပေါ်သာ မှီခိုကြပြီး အများအားဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို ညစ်ညမ်းသွားစေပါသည်။
- စက်ရုံများအတွက် ပြန်လည်အသုံးချနိုင်သည့် ပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားဝင်နည်းဥပဒေများနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ မရှိပါ။

၄.၃။ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း

ကုန်ပစ္စည်းနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက် လဲလှယ်နိုင်သည့်ဈေးကွက်များမှာ စက်မှုလုပ်ငန်းအဆင့်တွင် ရှိမနေသေးပေ။ တန်ဖိုးကြီးသည့်ကုန်ပစ္စည်းများသာလျှင် ပြုပြင်မွမ်းမံပြီး သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ပြီးနောက် ဈေးထဲတွင် ရောင်းချနိုင်ပါသည်။ ကျန်ပစ္စည်းများကို အမှိုက်အနေဖြင့် စွန့်ပစ်ပြီး အကောင်းဆုံးအခြေအနေမှာ ဖို့မြေအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

- စက်မှုဇုန်များတွင် သတ်မှတ်ထားသော ကုန်ပစ္စည်းများ၊ အမျိုးအစားများအတွက် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်မည့် သီးသန့် တည်ဆောက်ပုံများ၊ အခြေခံသတ်မှတ်ချက်များ မရှိပါ။
- စက်ရုံများအချင်းချင်းကြားတွင် ပြန်လည်သန့်စင်ခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အလေ့အကျင့်များအပေါ် အသိအမြင်များ နည်းနေသော်လည်း ပြင်ပကုမ္ပဏီများထံ အမှိုက်များကို အလေးချိန်နှင့်ချိန်၍ ရောင်းချမှုများရှိပါသည်။ လက်ရှိထုတ်ကုန်များကို တိုးတက်အောင်လုပ်ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာပစ္စည်းများ ထပ်မံဖြည့်တင်းရန် လိုအပ်လျက်ရှိခြင်း။
- အမှိုက်အမျိုးအစားခွဲခြားသည့် အလေ့အကျင့်မရှိခြင်းကြောင့် စက်ရုံများတွင် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို အခြားပုံစံဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ရန် ပုံပြောင်းသည့်လုပ်ငန်းစဉ်မှာ အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။
- ထုတ်ကုန်တီထွင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဆက်စပ်သင့်လျော်စွာ ထည့်သွင်းထားသည့် ပုံသဏ္ဍာန်ဆိုင်ရာ အသိအမြင် မရှိခြင်း။
- ထုတ်ကုန်အရည်အသွေးနှင့် သက်တမ်းစံနှုန်း လိုအပ်ချက်အရ စက်ရုံများက အသုံးပြုသည့် ကဒ်ထူတူများ၊ စည်ပိုင်းများနှင့် စက်ပစ္စည်းများမှလွဲ၍ အခြားပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို အများအားဖြင့် အရည်အသွေး၊ စံနှုန်းနိမ့်စွာ ထုတ်လုပ်ထားကြပါသည်။
- စက်ရုံများအဆင့်တွင် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များနှင့် ဌာနများက ထောက်ပံ့ပေးသည့် အရင်းအမြစ်များနှင့် လူထု၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အကန့်အသတ်ရှိခြင်း။

နိုင်ငံတော်အဆင့်တွင် ထုတ်ကုန်များ၊ ပစ္စည်းများ၊ ယာဉ်များ၊ ခရီးသည်တင်ယာဉ်များ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်များ၊ အဝတ်အထည်များ၊ လျှပ်စစ်ထုတ်ကုန်များနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းအတွက် ကြီးမားသည့် ဈေးကွက်များ ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ အများအားဖြင့် တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယားနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့မှ အသုံးပြုပြီးသား ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများဖြစ်ပြီး ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်များ ရောင်းဝယ်ရန် မပါဝင်ပါ။

၄.၄။ သိမ်းဆည်းခြင်း

၎င်းတို့၏ အမှိုက်များကို စွန့်ပစ်ရာတွင် စက်မှုလုပ်ငန်းများ ကြုံတွေ့ရသည့် စိန်ခေါ်မှုများကို အောက်ပါအတိုင်း ကဏ္ဍအမျိုးအစားများ ခွဲခြားနိုင်သည်။

- အန္တရာယ်မရှိသည့် ထုတ်ကုန်စွန့်ပစ်အမှိုက်များသည် စက်ရုံများမှ ထွက်သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များထဲတွင် ပါဝင်မှုအများဆုံးဖြစ်ပြီး သင့်တင့်သော ရာခိုင်နှုန်းကို ပြန်ထွင် အသုံးပြုရန်အတွက် တရားဝင်မဟုတ်သည့်ပုံစံဖြင့် သိမ်းဆည်းပါသည်။ သို့သော်လည်း စွန့်ပစ်အမှိုက်များအတွက် အချို့သော စိန်ခေါ်မှုများမှာ ကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။
  - စည်ပင်သာယာ၏ အမှိုက်သိမ်းဆည်းမှုကို အပြည့်အဝ စိတ်ချယုံကြည်၍ မရသောကြောင့် အမှိုက်များကို ကြာရှည်သိမ်းထား၍မရသော စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် စိန်ခေါ်မှုဖြစ်နေပါသည်။
  - အမှိုက်များကို ခွဲခြား၍ မသိမ်းဆည်းသောကြောင့် ပြန်ထွင်အသုံးပြုနိုင်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ညစ်ညမ်းစေပြီး တခါတရံတွင် အန္တရာယ်ရှိသည့် အမှိုက်များနှင့် ရောနှောသွားတတ်ပါသည်။
- ခြံဝန်းများထဲတွင် ပိုးမွှားရန်ကို ရှောင်ရှားရန် နေ့စဉ်ထွက်အမှိုက်များကို အနည်းဆုံး နှစ်ရက်တခါ လာရောက်သိမ်းယူရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ မကြာခဏလာရောက်သိမ်းဆည်းသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို စက်ရုံများတွင် အများအားဖြင့် မရကြသောကြောင့် ၎င်းတို့သည်
  - အများသုံး အမှိုက်ပုံးများတွင် ၎င်းတို့အမှိုက်များကို စွန့်ပစ်ကြသည်။
  - တရားဝင်မဟုတ်သည့် မြေနေရာများတွင် လွှင့်ပစ်နိုင်သည့် တရားမဝင် အမှိုက်ကောက်သူများကို အသုံးပြု၍ စွန့်ပစ်စေကြပါသည်။
- စွန့်ပစ်ရာတွင် အန္တရာယ်ရှိသည့် အမှိုက်များသည် စိန်ခေါ်မှုအများဆုံးကို ကြုံတွေ့ရသည်။
  - Golden Dohar ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလိကဝန်ဆောင်မှုများမှာ အလွန်ဈေးမြင့်သောကြောင့် စက်ရုံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကို အသုံးမပြုကြည့်ကြပါ။
  - ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှ ဆောင်ရွက်ပေးသော အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများမှာ ပစ္စည်းများ စွန့်ပစ်ရာတွင် လိုအပ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများနှင့် အစဉ်အမြဲ ကိုက်ညီခြင်း မရှိပါ။
  - အန္တရာယ်ရှိသည့် အမှိုက်များကို ခွဲခြားရန် အစဉ်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အားပေးခြင်း/ ကျင့်သုံးခြင်းများ မရှိခြင်းကြောင့် ယင်းတို့ကို သာမန်ထုတ်ကုန်စွန့်ပစ်အမှိုက်များနှင့် ရောနှောသွားစေရန် စက်ရုံများ အား ခွင့်ပြုထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။

၅

လုပ်ဆောင်ချက်များ

ကနဦးဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများနှင့် အခြေခံလေ့လာမှုများမှတစ်ဆင့်ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးမြို့များရှိ စက်မှုဇုန်များတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု တိုးတက်စေရန် အောက်ဖော်ပြပါအထူးပြုကဏ္ဍငါးခုဖြင့် ယေဘုယျချုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့သည်။

၁။ ထုတ်လုပ်မှုစနစ်ကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို လျှော့ချခြင်း

၂။ စက်မှုလုပ်ငန်းများကို အသိပညာမြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့် အလေ့အကျင့်များ ပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို လျှော့ချခြင်း

၃။ စွန့်ပစ်အမှိုက် အရင်းမြစ်များကို ခွဲခြားခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအသုံးချတန်ဖိုး မြှင့်တင်ခြင်း

၄။ စက်မှုဇုန်ကော်မတီများ၊ စည်ပင်သာယာဌာနနှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့ကြား စွန့်ပစ်အမှိုက်စုဆောင်းခြင်း ပိုမိုကောင်းမွန် စေရန် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း

၅။ စွန့်ပစ်အမှိုက်စက်ရုံများ တည်ထောင်ခြင်း

ထိုကဏ္ဍတစ်ခုချင်းစီတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များပါရှိပြီး ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကို အတူတကွလုပ်ဆောင်ပါက လက်ရှိရင်ဆိုင်နေရသော စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိသည့် ပြဿနာများသာမက အားလုံး အတွက် ပိုမိုစိမ်းလန်း၍ ပိုမိုသန့်ရှင်းသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အထောက်အကူပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၅.၁။ ထုတ်လုပ်မှုစနစ်ကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို လျှော့ချခြင်း

၅.၁.၁။ ကုန်ထုတ်စွန့်ပစ်အမှိုက်များ

နည်းလမ်း- စက်ရုံများတွင် လုပ်ဆောင်မည့် အလုံးစုံချဉ်းကပ်ပုံနည်းလမ်းတွင် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ မွမ်းမံရန် ရွေးချယ်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ်ခြင်း၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက် အစီအစဉ်ကို လျင်မြန်စွာ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ 3R's နည်းလမ်းကို အခြေခံ၍ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း၊ အစုလိုက်အပြုံလိုက် ထွက်ရှိမှု စိစစ်ချက် (MFA) ကဲ့သို့ နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုထားသော အသေးစိတ် ဆန်းစစ်ချက်၊ နည်းပညာ အထောက်အပံ့၊ လမ်းညွှန်ချက်လက်စွဲ၊ နောက်ဆက်တွဲ စစ်ဆေးမှု၊ သက်ရောက်မှု စိစစ်အတည်ပြုခြင်း၊ ဖြစ်စဉ်လေ့လာခြင်းများ/ တင်ပြချက်များအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အခြား စက်ရုံများ/အုပ်စုများတွင် ပုံတူလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ရလဒ်များကို တင်ပြခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။

စက်ရုံများမှ ထွက်ရှိသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များသည် အသုံးပြုသည့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် မူတည်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဆေးဆိုးပန်းရိုက်လုပ်ငန်းများတွင် အဝတ်အထည်များ၊ အဝတ်စုတ်များ၊ ဆိုးဆေးများ၊ အခြား ဓာတုပစ္စည်းများနှင့် ထုတ်ပိုးမှုအမှိုက်များကဲ့သို့ ပုံစံနှင့် လေလွင့်အမှိုက်များ ထွက်ရှိပြီး အစားအစာထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံများတွင် အသီးအရွက်အခွံများ၊ အနာအဆာပါသော အသီးအနှံများ/ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ ဆီနှင့် အိတ်ခွံအမှိုက်များကဲ့သို့ ပုံစံနှင့် အမှိုက်များရှိပါသည်။ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များ ကွဲပြားသော စက်မှုများတွင် တူညီသည့် 3R's နည်းလမ်းကို အသုံးပြုရာတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက် လျှော့ချရန်အတွက် မတူညီသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို အသုံးပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။

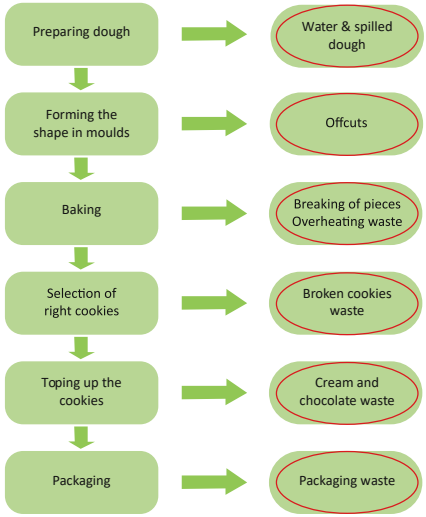
လျှော့ချရေးများ

- စက်ရုံ၏ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို နားလည်ခြင်း (တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့်)
- ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်၏ ၈၀% ရှိသည့် အဓိက ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို မှတ်သားခြင်း
- ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ယင်းကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၏ အဝင်အထွက်ကို လေ့လာခြင်း
- ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် သင့်လျော်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်း လေလွင့်မှုကို တစ်ဖန်ပြန် လျှော့ချပေးမည့် ရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းများကို သတ်မှတ်ခြင်း
- စွန့်ပစ်လိုက်ရသော ပစ္စည်းများ၏ တန်ဖိုးကို တိုင်းတာရာတွင်စက်ရုံများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
- အမှိုက်/ပစ္စည်းများကို စတင်သုံးစွဲစကတည်းက လျှော့ချနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

- ရေရှည်တည်တံ့သည့် အခြားထုတ်ပိုးမှုပုံစံများ၊ ဥပမာ- ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် ထည့်စရာဘူးခွံများအသုံးပြုမှုကို အားပေးမြှင့်တင်ခြင်း
- အမှိုက်ခွဲခြားစွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် သိမ်းဆည်းခြင်းတို့ကို စတင်လုပ်ဆောင်ခြင်း။ ထုတ်လုပ်မှုလမ်းကြောင်းတွင်မတူညီသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များအတွက် သင့်လျော်၍ သီးသန့်ဖြစ်သော သို့လျှောင့်နိုင်သည့်နေရာများ အဆင်သင့်ရှိနေရန် ပြင်ဆင်ရန်။ အမှိုက်အမျိုးအစားသည် လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် မူတည်မည်ဖြစ်သည်။
ဥပမာ- အော်ဂန်းနစ်၊ အော်ဂန်းနစ်မဟုတ်သည့် အမျိုးအစား၊ အန္တရာယ်ရှိသည့် အမျိုးအစား အစရှိသဖြင့်။
- နေ့စဉ်/အပတ်စဉ် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို စတင်ချိန်တွယ်ခြင်း။
- ပစ္စည်းများ၏ အချက်အလက် စုဆောင်းချက်နှင့် လုပ်ဆောင်ချက်အညွှန်းကိန်း ဖန်တီးမှုများ စတင်လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ၎င်းတို့၏ အမှိုက်အနည်းဆုံးလျှော့ချမှုလုပ်ဆောင်ချက်များကို ခြေရာခံရန်အတွက် စက်ရုံတွင်းစံအမှတ်ပြုစုစာတွင် စက်ရုံများအား အကူညီပေးခြင်း။
- နှစ်စဉ်လုပ်ဆောင်ချက်ပန်းတိုင် ချမှတ်ရန် စက်ရုံများကို လမ်းညွှန်ပေးခြင်း။
- ပစ္စည်းကို တစ်ဖန်အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် အခြားရည်ရွယ်ချက်အတွက် သတ်မှတ်ပေးခြင်းဖြင့် စက်ရုံတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်ဟု သဘောထားကြသော ပစ္စည်းများကို ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် နည်းလမ်းများအား ရှာဖွေသတ်မှတ်ပေးခြင်း။ ယင်းမှာ ပစ္စည်းကို တစ်ဖန်ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့်အခါ သို့မဟုတ် ၎င်းကို အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ထားသည်နှင့် ကွဲပြားပြီး အသုံးပြုနိုင်သည့် အခါမျိုးတွင် ဖြစ်သည်။ ပစ္စည်းများကို လွှင့်ပစ်မည့်အစား အခြားသူများထံ လွှဲပြောင်းပေးလိုက်ခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်သည်။
- လျှော့ချရန်နှင့် ပြန်လည်အသုံးပြုရန် မဖြစ်နိုင်သည့်အခါ ပြန်ထွင်အသုံးချနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေသတ်မှတ်ခြင်း။ ပြန်ထွင်အသုံးချရန်ဆိုသည်မှာ အမှိုက်နှင့် ပြန်လည်အသုံးမပြုနိုင်တော့သည့် ပစ္စည်းများကို ပစ္စည်းအမျိုးအစားအသစ်များအား ဖန်တီးရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများပုံစံသို့ ပြောင်းလဲလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။
- ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်လျှော့ချရန် အသိအမြင်နှင့် အလေ့အကျင့်ဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများ ဦးစီးဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဥပမာ ၁- ကွတ်ကီးထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံရှိ ယေဘုယျ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်

Cookies making factory- production waste overview

ဥပမာ ၂ - ရုံးလုပ်ငန်းအတွက် စာရွက်များ အလွန်အကျွံအသုံးပြုရသော စက်ရုံတစ်ရုံအတွက် အမှိုက်လျှော့ချမှု ပြန်လည်အသုံးပြု၊ ပြန်လည်အသုံးချရန် အလွန်ရိုးရှင်းသည့် နည်းလမ်းများမှာ-

အမှိုက်လျှော့ချရန်

- စက္ကူလေလွင့်မှုကို လျှော့ချရန် စာမျက်နှာနှစ်ဖက်စလုံးတွင် ပုံနှိပ်ခြင်း
- လူအများကို ဆက်သွယ်ရာတွင် စာရွက်နှင့် စာပို့မည့်အစား အီလက်ထရောနစ် စာပို့စနစ်ကို အသုံးပြုခြင်း ပြန်လည်အသုံးပြုရန်
- စက္ကူပေါ် စာရေးရာတွင် စာမျက်နှာနှစ်ဖက်စလုံးတွင် ရေးသားနိုင်သည်။
- ပစ္စည်းများ ထုပ်ပိုးရာတွင် ကန့်သတ်အမျိုးအစား မဟုတ်သည့် စာရွက်စာတမ်းအဟောင်းများကို အသုံးပြုနိုင်သည်။
- ပြန်ထွင်အသုံးပြုရန်ပြန်ထွင်အသုံးချရန်အတွက် အသုံးပြုပြီးသား စက္ကူအဟောင်းများကို ပေးပို့ခြင်းနှင့် ပုံနှိပ်ရန်နှင့် စက္ကူလက်မှုပစ္စည်းများ ပြုလုပ်ရန် ပြန်ထွင်အသုံးပြုနိုင်သည့် စက္ကူများကို အသုံးပြုခြင်း
- လျှို့ဝှက်စာရွက်စာတမ်းများအတွက် ရုံးတွင်းအသုံးပြုနိုင်သည့် အသေးစား စက္ကူဖြတ်စက်တစ်ခုကို ဝယ်ယူ၍ ဖြတ်ပြီးသား စက္ကူများကို ပြန်ထွင်အသုံးပြုရန် ပေးပို့ခြင်း

၅.၁.၂။ စက်မှုလုပ်ငန်းများမှ နေ့စဉ်ထွက်ရှိသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များ

စက်ရုံမှ နေ့စဉ်ထွက်ရှိသည့် မတူညီသော အမှိုက်အမျိုးအစားများသည် စက်ရုံစားသောက်တန်းမှ စွန့်ပစ်သော အစားအစာများ၊ ပလက်စတစ်အိတ်များ၊ ပုလင်းများ၊ ပလက်စတစ်ခွက်များ၊ လက်ဖက်ရည်နှင့် ကော်ဖီသောက်သုံးခြင်းကြောင့် ထွက်လာသည့် အထုပ်များ၊ ဥယျာဉ်ထွက် အမှိုက်များမှ ထွက်ရှိလာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

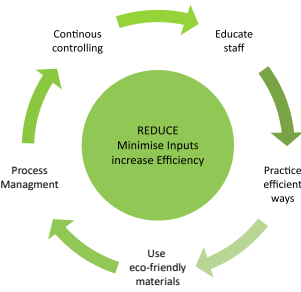
လှုပ်ရှားမှုများ

- စက်ရုံရှိ အမျိုးမျိုးသော နေ့စဉ်ထွက်အမှိုက် အမျိုးအစားများနှင့် အရင်းမြစ်များကို နားလည်ခြင်း။
- အစားအစာအမှိုက်၊ ပလက်စတစ်၊ ဥယျာဉ်ထွက်အမှိုက် အစရှိသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို လျှော့ချရန် ဖြစ်နိုင်ချေကို လေ့လာခြင်း။
- တစ်ခါသုံးပလက်စတစ်ဘူးများအစား ပြန်လည်ဖြည့်တင်းနိုင်သည့် ဖန်ပုလင်းများကို အသုံးပြုခြင်း၊ တစ်ခါသုံးပလက်စတစ်အိတ်များအစား အဝတ်အိတ်များ အစားထိုးအသုံးပြုခြင်းကဲ့သို့ တစ်ခါသုံးပစ္စည်းများကို လျှော့ချ၍ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အမှိုက်လျှော့ချခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းနှင့် ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်းတို့အတွက် သင့်လျော်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် အမှိုက်များကို ခွဲခြားစွန့်ပစ်ရန် စတင်လုပ်ဆောင်ခြင်း။ ထိရောက်သည့် အမျိုးအစားခွဲစွန့်ပစ်မှုကို လုပ်ဆောင်မှသာလျှင် သီးသန့် အမှိုက်အမျိုးအစား တစ်မျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဆုံးဖြတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- မြေဆွေးလုပ်မည်လား သို့မဟုတ် ဇီဝဓာတ်ငွေ့စက်ရုံ တည်ဆောက်မည်လား၊ မည်သည့်ကပိုဖြစ်နိုင်ချေရှိကြောင်းကို စားကြွင်းစားကျန်အမှိုက်နှင့် ဥယျာဉ်ထွက်အမှိုက်ပမာဏက ဆုံးဖြတ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။
- အမှိုက်ပမာဏတိုင်းတာခြင်း၊ အချက်အလက် စုဆောင်းခြင်းနှင့် ရေတို၊ ရေရှည် ရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်ခြင်းတို့ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- စားကြွင်းစားကျန် အမှိုက်ကိစ္စမျိုးတွင် မြေဆွေးလုပ်ခြင်း၊ ဇီဝဓာတ်ငွေ့စက်ရုံ အစရှိသဖြင့် ဖြစ်နိုင်ချေများကို လေ့လာခြင်းနှင့် မြေဆွေးလုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဇီဝဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ကို သရုပ်ပြရန်အတွက် ရှေးပြေးစီမံကိန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ပလက်စတစ်ကို အထည်ချုပ်စက်ရုံများနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍများတွင် အသုံးပြုသကဲ့သို့ စားကြွင်းစားကျန်အမှိုက်ကဲ့သို့ နေ့စဉ်ထွက်အမှိုက်များကို လောင်စာပုံစံ သို့မဟုတ် ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ နှင့် အသုံးပြုရန် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို အကြံပေးခြင်းနှင့် ဖြစ်နိုင်ချေများကို လေ့လာခြင်း။
- စက်ရုံအတွင်းရှိ ဆိုင်ခန်းများမှ နေ့စဉ်ထွက်အမှိုက်များကို လျှော့ချရန် အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ရန်အတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ပါဝင်ခြင်း။
- နေ့စဉ်ထွက်အမှိုက်များ အနည်းဆုံးလျှော့ချရန်အတွက် အဆင့်အမျိုးမျိုးတွင် အသိအမြင်နှင့် လေ့ကျင့်ရေး အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း။

စက်ရုံစွန့်ပစ်အမှိုက်များမှ နေ့စဉ်ထွက်အမှိုက်များ နမူနာ

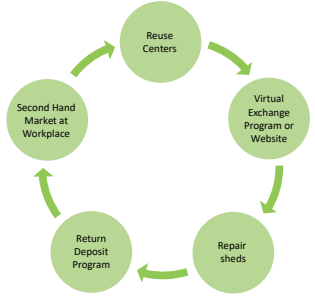
၅.၂။ စက်မှုလုပ်ငန်းများကို အသိပညာမြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့် အလေ့အကျင့်များ ပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို လျှော့ချခြင်း

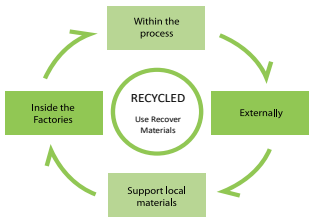
စွန့်ပစ်အမှိုက်အဆင့်ဆင့်၏ ပထမဆုံးအဆင့်မှာ အမှိုက်ထွက်ရှိရာ အရင်းမြစ်ကို လျှော့ချခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကုန်ထုတ်လုပ်နေစဉ် ထွက်ရှိသည့် အမှိုက်ပမာဏကို လျှော့ချရန်အတွက် နည်းလမ်းရှာဖွေခြင်း ဖြစ်သည်။ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းမှာ စွန့်ပစ်အမှိုက်အနည်းဆုံးဖြစ်အောင်လုပ်သည့် နည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။ ပြစ်ချက်၊ အနာအဆာများနှင့် အစအနများကို အလွန်အကျွံထုတ်လုပ်မှုအား လျှော့ချခြင်းသည်လုပ်ငန်း များနှင့် အလုပ်ခွင်များတွင် အမှိုက်လျှော့ချရာ၌ ကြီးမားသည့် သက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ဝန်ထမ်းများကို ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို နားလည်

သဘောပေါက်စေရန် နှင့် အမှိုက်ကို တတ်နိုင်သမျှအနည်းဆုံးဖြစ်အောင် လျှော့ချရန် ထိရောက်သည့် ထုတ်လုပ်မှု နည်းလမ်းများကို လေ့ကျင့်ပေးထားသင့်ပါသည်။ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ထုတ်ကုန်သက်တမ်းကို ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် ကုန်ထုတ် စက်ရုံ လုပ်ငန်းခွင်များတွင် ကြာရှည်အသုံးပြုနိုင်ရန် ထုတ်ကုန်များသည် အရည်အသွေးမြင့်ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုသင့်ပါသည်။ တတိယအချက်အနေဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းတို့ကို ကြီးကြပ်ရန်အတွက် သင့်လျော်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုရှိခြင်းသည် အဓိကအချက်ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးအချက်အနေနှင့် ကုမ္ပဏီအတွက်ရော ရပ်ရွာအတွက်ပါ ရေရှည်တည်တံ့သည့် နည်းလမ်းဖြင့် အကျိုးရှိစေရန် ဤအလေ့အကျင့် ကို ဆက်တိုက်စီမံသုံးစွဲ ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း- ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းသည် အချိန်၊ ငွေကြေး၊ စွမ်းအင်နှင့် အရင်းအမြစ်များကို ခြွေတာရန် အထောက်အကူပေးပါသည်။ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် စီးပွားရေးအသုံးအနှုန်းနှင့်ဆိုရလျှင် ၎င်းသည် အရည်အသွေးမြင့်ပစ္စည်းများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ၎င်းနှင့် သက်ဆိုင်သူများထံ ရောက်ရှိစေပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လှုံ့ဆော်မှု သည် ပြန်လည်အသုံးပြုသည့် အလေ့အကျင့်အတွက် အဓိက တွန်းအားများ ထဲမှ တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ စက်ရုံအဆင့်နှင့် စက်မှုဇုန်အဆင့်များတွင် ပြန်လည်အသုံးပြုသည့် ဌာနနှင့် virtual ဖလှယ်ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိရန် အထူးတိုက်တွန်းပါသည်။ ထိုအစီအစဉ်သည် မလိုတော့သည့် (သို့သော် အကောင်းတိုင်းရှိပြီး ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော) ပစ္စည်းများနှင့် ကိရိယာများကို လူတစ်ဦးဆီမှ သို့မဟုတ် ဌာနတစ်ခုဆီမှ နောက်တစ်ခုဆီသို့ လွှဲပြောင်း၍ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံ မလိုလောက်မှု၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်သည့် ကွန်ယက်နှင့် ထုတ်ကုန်များ မရှိခြင်းကြောင့် လျှပ်စစ်နှင့် အီလက်ထရောနစ်ဆိုင်ရာ ကိရိယာထုတ်ကုန်များကို ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းမှာမူ နည်းပါးနေဆဲ

ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ထပ် နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ လုပ်ငန်းခွင်များတွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်၊ အသုံးပြုသည့် အလေ့အထကို ပျိုးထောင်ရန်အတွက် စက်ရုံဝန်းအတွင်း ပြန်လည်ပြုပြင်သည့် ဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် အလုပ်ရုံများ ထားရှိပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ စက်ရုံများရှိ ထုတ်ပိုးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အိတ်ခွံများပြန်လည်အသုံးပြုမှု တွင်ကျယ်လာစေရန်အတွက် အိတ်ခွံများ ပြန်လည် လဲလှယ်လျှင် ငွေကြေးပြန်လည်ပေးအပ်သော (deposit program) အစီအစဉ်များကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ဝယ်သူများအကြား ထားရှိခြင်း၊ ဖို့မြေအဖြစ်စွန့်ပစ်မည့် ကဒ်ထူဘူးခွံများ၊ အပူထိန်းပလတ်စတစ်ဖော့ဖြူလုံးများနှင့် လေထိုးပလတ်စတစ် ခေါင်းအုံးများကဲ့သို့ ပြည်ပမှတင်သွင်းသည့် ထုတ်ပိုးပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းထားခြင်းဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိရာ ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုများတွင် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ထုတ်ပိုးရန် ဖော့လုံးအသစ်များကို အမြဲမဝယ်ယူခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် အရင်းမြစ်များနှင့် ငွေကြေးကို ချွေတာနိုင်ပါသည်။ အီလက်ထရောနစ် ပစ္စည်းအဟောင်းများ၊ အပ်ချုပ်စက်အဟောင်းများနှင့် လိုအပ်ချက်များကို အဆင့်မြှင့်တင်ရာမှ ထွက်လာသော စက်ပစ္စည်းအပိုင်းအစ အဟောင်းများကို ဝန်ထမ်းသစ်များအတွက် စက်ကိုင်စက်ပြင် ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများတွင် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ဝန်ထမ်းများနှင့် အလုပ်သမားများကို ပြန်လည်အသုံးပြုသည့် အလေ့အကျင့်ပျိုးထောင်ပေးရန် စက်ရုံစားသောက်တန်းများနှင့် သောက်ရေစက်များတွင် တစ်ခါသုံးခွက်များကို အသုံးပြုမည့်အစား ကိုယ်ပိုင်မတ်ခွက်များနှင့် ရေဘူးများကို အသုံးပြုရန် အားပေးရပါမည်။ ပလတ်စတစ်၊ ဖန်၊ သတ္တုတို့နှင့် လုပ်ထားသော အစားအစာထည့်ဘူးများသည် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် အဓိကအရင်းအမြစ်များ ဖြစ်ပါသည်။ စတိုးဆိုင်များတွင် ဝယ်ယူနိုင်သော အစားအစာအများစုကိုလည်း ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့်ဘူးများနှင့် ရောင်းချပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း 3Rs တန်ဖိုးများအပေါ် အသိအမြင်များ မြှင့်တင်ရန်အတွက် ကုမ္ပဏီတွင်း တစ်ပတ်ရစ် ဈေးနေ့ကဲ့သို့ လှုပ်ရှားမှုများကို လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

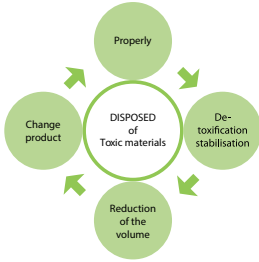

ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်း- အမှိုက်များကို ပြန်လည်ထုတ်ယူရာတွင် ခွဲခြားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် မရှိမဖြစ် တွန်းအားတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ငွေကြေးကုန်ကျမှုနှင့် အချိန်ကြာမြင့်မှုကို သက်သာစေရန် ကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အလေ့အကျင့်များနှင့် စက်ရုံတွင်း ပြန်လည်အသုံးပြုသည့် လမ်းညွှန်ချက်များကိုလိုက်နာရန် ဝန်ထမ်းများကို လေ့ကျင့် ထားပေးပြီး အားပေးတိုက်တွန်းသင့်ပါသည်။ နိုင်ငံတွင်း ဘဏ္ဍာရေး ယန္တရားကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် အသေးစားနှင့် အလတ်စားစက်မှု လုပ်ငန်းများကလည်း

ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ပစ္စည်းများကို အားပေးသင့်ပါသည်။ ထို့အပြင် ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်းဆိုသည်မှာ ထုတ်ကုန်အဟောင်းများကို ပြန်လည်ရောင်းချရန်အတွက် ထုတ်ကုန် အသစ်များအဖြစ် အသွင်ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- ပုလင်းများနှင့် စည်သွပ်ဘူးခွံများကို ပြန်လည် အသုံးပြုမည်ဆိုလျှင် ၎င်းတို့ကို ပုံစံအသစ် အမျိုးမျိုးအသွင်သို့ ပြောင်းလဲနိုင်မည့်စက်ရုံထံ ပို့ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကို ပုလင်းအသစ်များ သို့မဟုတ် စည်သွပ်ဘူးအသစ်အသွင်များကဲ့သို့ ပြောင်းလဲနိုင်သလို စက်ဘီးများ သို့မဟုတ် နိုင်လွန်ကတ္တရာကဲ့သို့ ပစ္စည်းများ အသွင်လည်း ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။

စက်မှုလုပ်ငန်းခွင်များတွင် အောင်မြင်သည့် ပြန်ထွင်အသုံးပြုအလေ့အကျင့်များအတွက် အကြံပြုချက်အချို့မှာ-

- အလုပ်ရှင်နှင့် ဝန်ထမ်းအဆင့်တိုင်းတွင် ပြန်ထွင်အသုံးပြုသည့် အစီအမံများကို ရှင်းလင်းစွာ ပြောဆိုထားရန်။
- လက်ရှိဝန်ထမ်းများနှင့် ဝန်ထမ်းသစ်များ မှီငြမ်းနိုင်ရန်အတွက် ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်းဆိုင်ရာ လက်စွဲစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုရန်။
- အမှိုက်လျှော့ချခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း၊ ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဝန်ထမ်းများကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေရန်။
- ပိုမိုလွယ်ကူ၍ ထိရောက်သော ခွဲခြားခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် သင့်လျော်သည့် နေရာများတွင် အညွှန်းစာများ ရှင်းလင်းစွာ ရေးသားဖော်ပြထားသော အမှိုက်ပုံးများ ထားရှိရန်။
- ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်းအတွက် ဆွဲဆောင်မှုမက်လုံးများ ပေးရန်။

အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်း- စရိတ်သက်သာ၍ သင့်လျော်သည့် နည်းပညာများနှင့် နည်းလမ်း များကို ပျိုးထောင်ခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အဆင်သင့် လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ အန္တရာယ်ရှိသည့် အမှိုက်များကို ထိရောက်စွာဖြေရှင်းရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာဌာနများသည် စည်းမျဉ်းများနှင့် နည်းဥပဒေများကို ချမှတ်ရပါမည်။ ဥပမာအားဖြင့် detoxification stabilisation နည်းလမ်းများကို ချမှတ်ခြင်း၊ ပမာဏလျော့ချခြင်းကို စတင်အသုံးပြုခြင်းနှင့် ထုတ်ကုန်များကို ဂေဟစနစ်နှင့် ကိုက်ညီသည့်ပုံစံဖြင့် ပြောင်းလဲထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စက်မှုလုပ်ငန်းများသည် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်း အလေအလွင့်

ကို လျှော့ချရန်နှင့် ၎င်းတို့၏အမြတ်အစွန်းကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကို ရေရှည်အတည်တံ့ဆုံးလမ်းစဉ် သို့ ပြောင်းလဲရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသင့်ပါသည်။

၅.၂.၁။ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများနှင့် ၎င်းတို့၏ ကဏ္ဍများ

သက်ဆိုင်ရာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ

စက်မှုဇုန်ကော်မတီများ၊ ရွှေလင်ဗန်းစက်မှုဇုန်၊ ရွှေပြည်သာ စက်မှုဇုန် ၁ နှင့် တောင်ဒဂုံ စက်မှုဇုန် ၁ တို့မှ စက်ရုံပိုင်ရှင်များနှင့် အလုပ်သမားများ၊ Prevent Plastics ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲရေး အာဏာပိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနကဲ့သို့ အစိုးရဌာနများ၊ တက္ကသိုလ်များ၊ ကုန်သည်စက်မှုအသင်းချုပ် (ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ်)နှင့် ၎င်း၏လက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၏ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာဌာန၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားများအဖွဲ့၊ စက်မှုလုပ်ငန်းအကြံပေးအဖွဲ့များ၊ အင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်းများနှင့် MSME မီဒီယာများ။ ၎င်းတို့အားလုံးသည် အောက်ပါအချက်များတွင် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

- ရေရှည်တည်တံ့သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုမဟာဗျူဟာများကို ပြုစုရန်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်းရှိ အဓိကပါဝင်ဆောင်ရွက်ရမည့် ဌာနအမျိုးမျိုးမှ တက်ကြွသည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများကို လိုအပ်ပါသည်။ အနာဂါတ်မျိုးဆက်များအတွက် အပြောင်းအလဲတစ်ခုကို ဖန်တီးရန်အလို့ငှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူတိုင်းသည် ဤလုပ်ဆောင်ချက်တွင် အားသွန်ခွန်စိုက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့် အခြားသက်ဆိုင်သူများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိပါသည်။
- အစိုးရသည် အမှိုက်ထွက်နှုန်းကို လျှော့ချရန်၊ ပစ္စည်းများကို ပြန်လည်အသုံးပြုရန်နှင့် အမှိုက်များကို အဆင့်တိုင်းတွင် ပြန်ထွင်အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် နည်းဥပဒေများကို ချမှတ်ကျင့်သုံးရမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဒေသခံအာဏာပိုင်များနှင့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံအဆောက်အအုံ ဝန်ဆောင်မှုများ ကူညီထောက်ပံ့ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။
- ပြည်သူများနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များသည် အိမ်ထောင်စု၊ စက်ရုံနှင့် အဖွဲ့အစည်းအဆင့်များတွင် အမှိုက်ခွဲခြားစွန့်ပစ်သည့် အလေ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံးရမည်။
- အောက်ခြေအဆင့်တွင် အမှိုက်ခွဲခြားခြင်းနှင့် သိမ်းဆည်းခြင်းတို့ကို မြှင့်တင်ရာတွင် တရားမဝင်ပြင်ပကဏ္ဍများက ကူညီထောက်ပံ့ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပြန်ထွင်အသုံးပြုရန် နည်းစနစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်အတွက် လက်တွေ့အတွေ့အကြုံများနှင့် ဒေသခံအသိအမြင်များကို အသုံးပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။
- အသေးစားနှင့် အလတ်စားစက်မှုလုပ်ငန်းများသည် ပြန်ထွင်အသုံးပြုနိုင်သည့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ပြီး ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို အသစ်ဝယ်ယူမည့်အစား ဈေးကွက်ထဲတွင်ရှိပြီးသား ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် ပစ္စည်းသစ်များဝယ်ယူအားကို ဖန်တီးရမည်ဖြစ်သည်။
- မီဒီယာများကလည်း 3R လှုပ်ရှားမှုများဆိုင်ရာ သတင်းများကို ပိုမိုဖော်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး အများပြည်သူများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အသိအမြင်များကို ဖော်ပြရန် ဒီဂျစ်တယ်ပလက်ဖောင်းတစ်ခုကို ဖန်တီးရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅.၂.၂။ သက်ဆိုင်စပ်လျဉ်းမှု

စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် 3R's (လျှော့ချခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း၊ ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်း) ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အသေးစား၊ အလတ်စား စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ၎င်းတို့၏ ကုန်ကျစရိတ်ကိုလည်း ထိရောက်စွာ လျှော့ချနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

စက်ရုံထွက်အမှိုက်များသည် များစွာကွဲပြားပြီး အထူးစီမံခန့်ခွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ အချို့အမှိုက်အမျိုးအစားများတွင် ပါဝင်ပစ္စည်းများမှာ တသမတ်တည်းဖြစ်သောကြောင့် ပိုမိုလွယ်ကူစွာ ပြန်လည်ထုတ်ယူနိုင်သော်လည်း အန္တရာယ်ရှိနိုင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် သီးသန့်စီမံမှု၊ စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံကိုင်တွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ သီးသန့်ဆောင်ရွက်ချက်၊ အသိအမြင်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများလိုအပ်သည့် အမှိုက်များနှင့် ထိတွေ့၍ ညစ်ညမ်းသွားနိုင်သောကြောင့် စီမံခန့်ခွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။

အချို့သောအမှိုက်များသည် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု ကျွမ်းကျင်မှုများ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ကွဲပြားသည့် ဌာနများကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ အမှိုက်လျှော့ချရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ စက်ရုံများ အလိုက် လူတိုင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ရင်းမြစ်ကို ရှာဖွေခြင်းအား မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

စက်ရုံလုပ်ငန်းခွင်ရှိ စက်ကိုင်အများစုမှာ ၎င်းတို့၏ အချိန်အများစု (၇၅% - ၈၀%) ကို နိစ္စဉူဝ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ (စံနှုန်းများ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ကုန်ထုတ်မှု ဆောင်ရွက်ချက်များ) အပေါ်တွင် ကုန်ဆုံးကြဲပြီး ကျန်အချိန်များကို မွမ်းမံမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် ကုန်ဆုံးကြဲသောကြောင့် စက်မှုလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ ထိရောက်သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်နှင့် အမူအကျင့်ပြောင်းလဲမှုတို့သည်လည်း အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေပါသည်။ ကြီးကြပ်သူများနှင့် အလယ်အလတ် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့၏ အချိန်အများစုကို မွမ်းမံမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုကြပြီး ထိပ်တန်းစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့များသည် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု (ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း၊ လုပ်ငန်းတိုးချဲ့ခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ် လျှော့ချခြင်းနှင့် အခြားမဟာဗျူဟာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ) နှင့် မွမ်းမံမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများတွင် မျှတစွာအာရုံစိုက် လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် စက်မှုလုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်း၏ လုပ်ငန်းခွင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲ စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့သည် ဤကဏ္ဍတွင် အောင်မြင်မှု ရရှိရန် မရှိမဖြစ် အရေးကြီးပါသည်။

၅.၂.၃။ မဟာဗျူဟာနှင့် ရေရှည်တည်တံ့မှု၊ ဝန်ထမ်းများ၏ ဆက်စပ်ပါဝင်မှု

အမှိုက်ထွက်ရှိသည့် ပုံဇယားတွင် ပါဝင်သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိသည့် ပြဿနာရပ်များတွင် လူတိုင်းအားလုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တစ်ခုတည်း ဆောင်ရွက်သည်ထက် ပိုမိုအကျိုးရှိနိုင်သည့် နည်းလမ်း တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ စက်ရုံများတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်စေရန်နှင့် စနစ်ကျသောစွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု ရရှိစေရန် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုက အခြေခံအုတ်မြစ်ချ ပေးပါသည်။ ညံ့ဖျင်းသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကိုင်တွယ်မှု၏ အန္တရာယ်များ၊ ကျန်းမာရေးအသိအမြင်နှင့် အန္တရာယ်ရှိသည့် အမှိုက်များ၏ ကျန်းမာရေးအန္တရာယ်များ၊ သင့်လျော်သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းမှု၏ အကျိုးအပြစ်များကို နားလည်သဘောပေါက်သည့် အလုပ်သမားများ၊ ကြီးကြပ်သူများ၊ ခေါင်းဆောင်များ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုများရှိသည့် စက်ရုံများတွင်သာ စွန့်ပစ်အမှိုက်လျှော့ချရာတွင် စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်ကောင်းမွန်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အလွှာပေါင်းစုံမှဝန်ထမ်းများ၏အသိအမြင်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်ခြင်းသည် နေ့စဉ်ထွက်အမှိုက်ပြဿနာဖြေရှင်းရေးတွင် အရေးကြီးသည့် ကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပြီး တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက် တိုးတက်မှုများကို တွေ့မြင်လာရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဂရုပြုရန် အရေးကြီးပါသည်။ စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိခြင်း သို့မဟုတ် စက်ရုံလုပ်ငန်းခွင်၏ အရည်အသွေး သို့မဟုတ် လုံခြုံရေးပြဿနာများနှင့် အနီးစပ်ဆုံးသော အလုပ်သမားများအနေဖြင့်လည်း ထိုပြဿနာများကို ပြေလည်စေရန် ပါဝင်အဖြေရှာ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အလုပ်သမားများနှင့် ကြီးကြပ်သူများသည် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲရာတွင် နေ့စဉ်လုပ်ငန်းဆောင်တာ တိုးတက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းခွင် တိုးတက်မှုကို ထိန်းသိမ်းရာတွင် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်သင့်ပါသည်။

၅.၂.၄။ နည်းစနစ် - ဝန်ထမ်းများကို စွမ်းအင်မြှင့်တင်ပေးခြင်း (ထုတ်လုပ်ရေးတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက် လျှော့ချခြင်း)

- စွန့်ပစ်အမှိုက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်များ၊ သင်တန်းများနှင့် အန္တရာယ်ရှိသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များအကြောင်း မျှဝေပေးခြင်းဖြင့် ဝန်ထမ်းများကို စွမ်းအင်မြှင့်တင်ပေးခြင်း။
- စက်ရုံအတွင်းရှိ စက်ရုံလုပ်ငန်းခွင်မှ စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိပုံပြ ပုံဇယားနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်းအဆင့်ပြ ပုံဇယား ယှဉ်ပြခြင်း
- နေ့စဉ်စွန့်ပစ်အမှိုက်မှတ်တမ်းနှင့် နေ့စဉ်အစည်းအဝေးများ၊ ပုံပြအချက်အလက်များမှတစ်ဆင့် အချက်အလက်များ မျှဝေပေးခြင်း။ စက်ရုံလုပ်ငန်းခွင်တွင် အမှိုက်လျှော့ချရန်၊ ပြန်လည်သုံးစွဲရန်၊ ပြန်ထွင်အသုံးပြုရန်အတွက် ဝန်ထမ်းများ၏ အကြံပြုချက်များ။
- အဖွဲ့လိုက်ဆောင်ရွက်မှု။
- Kaizen နည်းလမ်းကို မိတ်ဆက်ပေးခြင်း။
- 5S စနစ်ဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်လျှော့ချခြင်း။
- စွမ်းဆောင်မှု စာရင်း။
- လုပ်ငန်း၏ စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု တိုးတက်စေရန် အကြံဉာဏ်များ။
- လုပ်ငန်း၏ စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု တိုးတက်စေရန် အစီအစဉ်များ။

၅.၂.၅။ နည်းစနစ် - ဝန်ထမ်းများကို စွမ်းအင်မြှင့်တင်ပေးခြင်း (အပြုအမူ ပြောင်းလဲခြင်း)

စက်ရုံတွင်း တာဝန်သိတတ်သည့် အမှိုက်စွန့်ပစ်မှုနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆီသို့ ဦးတည်ရာတွင် ထားရှိရမည့် စိတ်နေသဘောထားနှင့် ပြောင်းလဲရမည့် အပြုအမူများအတွက် အန္တရာယ်များ၊ သဘောထားများ၊ စံနှုန်းများ၊ စွမ်းဆောင်ရည်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်စည်းမျဉ်းများ (RANAS) နည်းလမ်းကို အသုံးပြုသင့်ပါသည်။

RANAS စိတ်နေစိတ်ထားဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားများ	သာဓက အတွေးများ
---	----------------

စွန့်ပစ်အမှိုက်များ ခွဲခြားစိတ်ဖြာခြင်းနှင့် အန္တရာယ်များနှင့် ပတ်သက်၍ လူတစ်ဦး၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် အသိအမြင်ကို ကိုယ်စားပြုသည့် အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ကျန်းမာရေး အသိအမြင်များ	“ခြံထဲမှာ သစ်ရွက်တွေကို မီးရှို့ရင် လေထုညစ်ညမ်းပြီး ထွက်လာတဲ့ ကာဗွန်တွေက ကျန်းမာရေးအတွက် ကောင်းမှာမဟုတ်ဘူး။”
ခုခံအားနည်းမှု	“ညစ်ညမ်းတဲ့ရေကနေ ရောဂါရနိုင်ချေ များတယ်။”
ပြင်းထန်မှု	“မြောင်းတွေမှာ ပလက်စတစ်နဲ့ အမှိုက်တွေ ပိတ်ဆို့နေရင် ရေတွေကြီးပြီး စက်ရုံလုပ်ငန်းခွင်မှာ ရေတွေတက်လာမယ်ဆိုရင် အလုပ်ကို သေချာလုပ်နိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါဆို အလုပ်ပိုတွေ လုပ်ရပြီး နေ့စဉ်သတ်မှတ်ချက်ကို မမီတော့ဘဲ ငွေကြေး ဆုံးရှုံးမှုတွေ ဖြစ်လာလိမ့် မယ်။”

အမူအကျင့်တစ်ခုအပေါ် လူတစ်ဦး၏ အကောင်း၊ အဆိုး ရပ်တည်ချက်အမြင်ကို ကိုယ်စားပြုသည့် သဘောထား အချက်အလက်များ

အကျိုးအပြစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ယုံကြည်မှု	“အမှိုက်ကို ခွဲခြားပြီးပစ်တာ အမှိုက်တွေ လျှော့ချနိုင်ပါရဲ့ အချိန်တွေကုန်တယ်။”
ခံစားချက်များ (ပျော်ရွှင်ခြင်း၊ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားခြင်း၊ ရွံရှာခြင်း)	“အိမ်ကထွက်တဲ့ အော်ဂန်းနစ်အမှိုက်တွေကို အော်ဂန်းနစ် မြေဩဇာအတွက် မြေဆွေးလုပ်ရတာ ကြိုက်တယ်။”

RANAS စိတ်နေစိတ်ထားဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားများ	သာဓက အတွေးများ
---	----------------

အမူအကျင့်တစ်ခုပေါ် ထားရှိသော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းဖိအားကို ကိုယ်စားပြုသည့် စံနှုန်းအချက်အလက်များ

အခြားသူများ၏ အမူအကျင့်	“ဒီစက်မှုဇုန်က စက်ရုံတွေအားလုံးနီးပါးက စွန့်ပစ်အမှိုက်တွေအတွက် အမှိုက်ပုံးတွေ သီးခြားခွဲခြားပြီး သုံးကြတယ်။”
အခြားသူများ၏ ခွင့်ပြုချက် (တားမြစ်ချက်)	“အလုပ်မှာ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ စွန့်ပစ်အမှိုက်တွေကို ကိုင်တွယ်တဲ့အခါ စိတ်မချရတဲ့ ပုံစံမျိုးကို ကြီးကြပ်သူက လက်မခံဘူး။”
တစ်ဦးချင်း အရေးပါမှု	“အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်က လုပ်ငန်းခွင်ထဲမှာ စွန့်ပစ်အမှိုက်လျှော့ချဖို့အကြံတောင်းတဲ့အခါ ကုန်ကျစရိတ် သက်သာစေတဲ့ အကြံမျိုးကိုပေးဖို့ တာဝန်ရှိတယ်လို့ ခံစားရတယ်။”

အမူအကျင့်တစ်ခုကို ကျင့်သုံးရန် ၎င်း၏ စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းအပေါ် လူတစ်ယောက်၏ ယုံကြည်မှုကို ကိုယ်စားပြုသည့် စွမ်းဆောင်ရည် အချက်အလက်များ

မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ရမည်ကို သိရှိခြင်း	“အထည်တွေကို ထုပ်ပိုးပြီးရင် အထည်လိပ်တိုင်ကို ပစ္စည်းတွေ သိုလှောင်ဖို့ စင်အနေနဲ့ ပြန်သုံးလို့ရတယ်။”
လုပ်ဆောင်ချက်အပေါ် ယုံကြည်ချက်	“တခြားအလုပ်သမားတွေကို စွန့်ပစ်အမှိုက် အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းနဲ့ စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတွေအကြောင်း မှန်မှန်ကန်ကန် လေ့ကျင့်ပေးနိုင်တဲ့ ကိုယ့်စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် ယုံကြည်မှုရှိတယ်။”
စဉ်ဆက်မပြတ် လုပ်ဆောင်သွားရန် ယုံကြည်ချက်	“တခြားလုပ်ငန်းတွေကနေတစ်ဆင့် ပြန်ထွင်အသုံးပြုတဲ့ အကြံဉာဏ်နည်းလမ်း တွေအကြောင်းကို သင်ယူဖို့ အချိန်ပေးနိုင်မယ်လို့ ယုံကြည်ချက်ရှိတယ်။”
တောင့်ခံနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ချက်	“အစည်းအဝေးခန်းတွေမှာ အလကားရတဲ့ ပလက်စတစ်ရေသန့်ဘူးတွေကို မယူဖို့ ငြင်းနိုင်မယ်လို့ ယုံကြည်မှုရှိတယ်။”

ကိုယ်ပိုင်စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

လှုပ်ရှားမှုများကို စီမံပြင်ဆင်ခြင်း	“ရုံးပိတ်ရက်ရည် မတိုင်ခင် 55 နေ့ကို ကျင်းပဖို့ စီစဉ်နေတယ်။”
လှုပ်ရှားမှုများကို ထိန်းညှိခြင်း	“ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က စွန့်ပစ်အမှိုက်တွေအတွက် 55 စစ်ဆေးမှု မလုပ်ဖြစ်ခဲ့ဘူး၊ ဒီတစ်ပတ်မှာတော့ ဦးစားပေး နံပါတ် ၁ အနေနဲ့ လုပ်ဖို့လိုတယ်။”
အခက်အခဲများအတွက် စီမံခြင်း	“စက်မှုဇုန်အမှိုက်သိမ်းတဲ့သူတွေ ရုံးပိတ်ရက်မှာ အမှိုက်တွေကို လာမသိမ်းဘူးဆိုရင် အမှိုက်ပစ်ဖို့အတွက် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ပြင်ဆင်ထားဖို့လိုတယ်။ အဲဒါမှ လမ်းကြား တွေ နဲ့ နေရာလွတ်တွေမှာ အမှိုက်ပုံတွေ ဖြစ်မနေမှာ။”
မှတ်သားခြင်း	“သောကြာနေ့တိုင်း အမှိုက်ထွက်ပုံစံယေးစစ်ဆေးရေး လုပ်မယ်။ အဲဒါမှ နောက်တစ်ပတ်ကျ မြောင်းတွေနဲ့ လမ်းကြားတွေကို သန့်ရှင်းရေးလုပ်ဖို့ သတိရမှာ။”
ခိုင်မာမှု	“စက်ရုံဝန်းထဲနဲ့ ဘျိုင်းလာထဲ အမှိုက်မီးရှို့တာတွေကို အခိုင်အမာ ရှောင်ကြဉ်ပါမယ်။”

၅.၂.၆။ လှုပ်ရှားမှုများ - ဝန်ထမ်းများကို စွမ်းအင်မြှင့်တင်ခြင်း (ထုတ်လုပ်မှုတွင် စွန့်ပစ်အမှုိုက် လျှော့ချခြင်း)

စက်ရုံလုပ်ငန်းခွင် ထုတ်လုပ်မှုမှ ထွက်ရှိသည့် စွန့်ပစ်အမှုိုက်များကို လျှော့ချရန်အတွက် DMAICV နည်းလမ်းကို အသုံးပြုရန် အကြံပေးထားပါသည်။

- ပြဿနာ (အမှုိုက်ရင်းမြစ်) ကို ရှာဖွေသတ်မှတ်ပြီး စက်ရုံတွင် 3Rs ပန်းတိုင်များကို ချမှတ်ရန်။
- လက်ရှိလုပ်ငန်းစဉ် သို့မဟုတ် နေရာများ သို့မဟုတ် စွန့်ပစ်အမှုိုက် ထွက်ရှိမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် အမျိုးမျိုးသော ရှုထောင့်များကို အသေးစိတ် တိုင်းတာရန်။
- အကြောင်းတရား အရင်းမြစ်များအပေါ် အခြေခံ၍ အချက်အလက်များကို စိစစ်ရန်။
- လက်ရှိ စွန့်ပစ်အမှုိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် မွမ်းမံ၍ အမှုိုက်ခွဲခြားစွန့်ပစ်သည့် စနစ်ကို စတင် အကောင်အထည်ဖော်ရန်။
- နေရာအနာဂါတ်တွင် စွန့်ပစ်အမှုိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုကို မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်မည်ကို ကြီးကြပ်ရန်။
- စမ်းသပ်အစီအစဉ်နေရာများ၊ စမ်းသပ်စက်ရုံများနှင့် အစမ်းဆောင်ရွက်ချက်များ လုပ်ဆောင်၍ ပုံစံကို အတည်ပြုရန်နှင့် စက်ရုံပိုင်ရှင်များနှင့် စက်မှုဧကော်မတီများထံ လုပ်ငန်းစဉ်များကို လွှဲပြောင်းပေးအပ်ရန်။

ပန်းတိုင်နှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုတို့မှာ အောက်ပါလမ်းစဉ်အဆင့်များတွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ စွန့်ပစ်အမှုိုက် လျှော့ချရေး ရေတို၊ ရေရှည် ရည်မှန်းချက်များကို ချမှတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

အဆင့် ၁။ မည်သူ့တွင် မည်သည့် တာဝန်ဝတ္တရားရှိကြောင်း သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်အမှုိုက်အမျိုးအစားများကို သတ်မှတ်ခြင်း

- ၁။ စွန့်ပစ်အမှုိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကို (အများဆုံး လူ ၅ ဦး) ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခြင်း။
- ၂။ စက်ရုံရှိ အမှုိုက်များကို အမျိုးအစား သတ်မှတ်ခြင်း (အန္တရာယ်ရှိ + အန္တရာယ်မရှိ)။
- ၃။ အမှုိုက်ပစ္စည်းများကို အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း (ပြန်လည်ရောင်းချနိုင်သော၊ ပြန်ထွင်အသုံးပြုနိုင်သော၊ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော ပစ္စည်းများ)။
- ၄။ 3R ထဲမှ မည်သည့် R ကို စတင် အသုံးပြုမည်ကို သတ်မှတ်ခြင်း။
- စက်ရုံတွင်း 3R အလေ့အကျင့်ကို စတင်ကျင့်သုံးမည့် ရက်ကို သတ်မှတ်ရန်။

အဆင့် ၂။ အညွှန်းကိန်းများမှတစ်ဆင့် စွန့်ပစ်အမှုိုက်များကို တိုင်းတာခြင်း။

- ၁။ ၎င်းတို့ စွန့်ပစ်လိုက်သည့် အမှုိုက်ပမာဏကို လျှော့ချရန်အတွက် စွန့်ပစ်အမှုိုက်များကို တိုင်းတာခြင်းဖြင့် ရလဒ်များနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို စက်ရုံတွင်းရှိ လူတိုင်းနှင့် မျှဝေနိုင်မည် ဖြစ်သည်။
- ၂။ စွန့်ပစ်အမှုိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အညွှန်းရေးသားခြင်း၊ လက်ရှိ စွန့်ပစ်အမှုိုက် ထွက်ရှိမှုကို တိုင်းတာခြင်း (စွန့်ပစ်အမှုိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားပြီး ပကတိအခြေအနေအတိုင်း) တို့ကို စတင်လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ၃။ စွန့်ပစ်အမှုိုက် မှတ်တမ်းယူခြင်း၊ စွန့်ပစ်အမှုိုက် တိုင်းတာသည့် အချက်အလက်များစုဆောင်းခြင်း (အမှုိုက် အလေးချိန်ချိန်သည့် အချိန်/လများကို ခွဲခြားခြင်း) အတွက် KPI များကို သတ်မှတ်ခြင်း။
- ၄။ လက်ရှိ အလေးချိန်၊ ရည်မှန်းထားသည့် အလေးချိန်နှင့် အလေးချိန်အမှန်တို့ကို တန်၊ ဗစ် သို့မဟုတ် ကီလိုဂရမ်တို့ဖြင့် တိုင်းတာခြင်း။

အဆင့် ၃။ ခွဲခြားထားသည့် စွန့်ပစ်အမှုိုက်အမျိုးအစားပေါ် မူတည်၍ စိစစ်ခြင်း

- ၁။ အနာအဆာဖြစ်နှုန်း၊ အလျော်ပေးရသည့်၊ ပြန်လဲပေးရသည့် ထုတ်ကုန်များ ပမာဏမြင့်မားမှုကို လျှော့ချခြင်း၊ စက်ပစ္စည်း/ကိရိယာများ ချွတ်ယွင်းချိန်ကို လျှော့ချခြင်း၊ ထုတ်ကုန်များအလွန်အကျွံ အသုံးပြုခြင်း၊ PSI ကို မစစ်ဆေးဘဲ အလွန်အကျွံ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စက်ရုံလုပ်ငန်းခွင်အတွင်းစွန့်ပစ်အမှုိုက် ၈ မျိုးကိုလျှော့ချခြင်းတို့ဖြင့် စက်ရုံထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်တွင် စွန့်ပစ်အမှုိုက်များကို လျှော့ချခြင်း။
- ၂။ သို့လျှော့ရုံတွင်း အနာအဆာ စွန့်ပစ်အမှုိုက်များကို လျှော့ချခြင်း
- ၃။ ထုပ်ပိုးရာမှ ထွက်သည့် အမှုိုက်များကို လျှော့ချခြင်း။

အဆင့် ၄။ စက်ရုံတွင်း လက်ရှိအခြေအနေကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် မြှင့်တင်ခြင်း

၁။ စွန့်ပစ်အမှိုက်များအတွက် အကျိုးအပြစ်များကို 5 Why 2 How စိစစ်ချက်၊ Pareto ဇယား၊ Ishikawa ငါးရိုးသဏ္ဍာန် ပုံဖော်ဇယား အသုံးပြု၍ ဖော်ပြခြင်း။

၂။ စက်ရုံတွင်း 5S စနစ် (ခွဲခြား၊ အစဉ်လိုက် သတ်မှတ်၊ မီးမောင်းထိုး၊ စံသတ်မှတ်၊ ရေရှည်ထိန်းသိမ်း) ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၃။ စက်ရုံလုပ်ငန်းခွင်တွင် တာဝန်သိတတ်သည့် အမှိုက်စွန့်ပစ်မှုစနစ်နှင့် သန့်ရှင်းသည့် ထုတ်လုပ်မှု အလေ့အကျင့်များကို အလေးထားမှုများကို စတင်ကျင့်သုံးခြင်း။

အဆင့် ၅။ အနာဂါတ်တွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို မည်သို့ကိုင်တွယ်မည်ကို ကြီးကြပ်ရန်

၁။ နေ့စဉ်အစည်းအဝေးများ၊ ကြော်ငြာကျောက်သင်ပုန်းများ၊ လုပ်ဆောင်ချက်အပြီး သုံးသပ်ချက်၊ အချက်အလက်များကို ပုံဖော်မျှဝေခြင်း၊ အလိုအလျောက် တူရာစုထားသည့် အဖွဲ့များမှ စွန့်ပစ်အမှိုက် အနည်းဆုံးဖြစ်အောင် လျှော့ချရန် နေ့စဉ် တိုးတက်မှုအတွက် တစ်ရက်ကို အကြံဉာဏ် တစ်ခု ပေးခြင်းကဲ့သို့ ဝန်ထမ်း များထံမှ အကြံဉာဏ်တောင်းခံသည့် ပုံစံတို့မှတစ်ဆင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်နှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို မျှဝေခြင်း။

၂။ စွန့်ပစ်အမှိုက်အမျိုးအစားများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။

အဆင့် ၆။ စက်ရုံတွင်း အစမ်းကျင့်နေရာများကို အသုံးပြု၍ ပုံစံကို အတည်ပြုရန်

၁။ စားသောက်တန်း

၂။ သိုလှောင်ရုံ

၃။ ကုန်ထုတ်လုပ်သည့် နေရာ

၄။ သန့်စင်ခန်းနှင့် အနားယူရန်နေရာ

၅။ ရုံးခန်း

၅.၂.၇။ လှုပ်ရှားမှုများ - ဝန်ထမ်းများကို စွမ်းအင်မြှင့်တင်ခြင်း (အပြုအမူ ပြောင်းလဲခြင်း)

- အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းတို့တွင် ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း (စက်မှုဇုန်များအတွင်း အမှိုက်ကောက်သမားများ စက်ရုံရောက် အမှိုက်သိမ်းဆည်းရာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။)
- ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဌာနတို့က စွန့်ပစ်အမှိုက် ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ ခွဲခြားစိတ်ဖြာခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်ခြင်းတို့အတွက် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးခြင်းနှင့် နည်းပညာ/ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကူညီထောက်ပံ့မှုများအတွက် စည်ပင်သာယာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီများကြား အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ခြင်း။
- သန့်ရှင်းသည့်မြို့တော်ပြိုင်ပွဲ- စွန့်ပစ်အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းဆိုင်ရာ အသိအမြင်များနှင့် 3R သဘောတရားများကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် စက်မှုဇုန်သုံးခုတွင် ငါးရက်တာပြိုင်ပွဲ ကျင်းပခြင်း။
- အစိမ်းရောင် သံတမန်များ၊ အမှိုက်မဲ့ စက်မှုဇုန်နှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းမဲ့ ရပ်ကွက်များ။
- စက်မှုဇုန်များနှင့် အဆောင်များရှိ အမှိုက်သိမ်းရဲသားများ။
- အကျင့်ဆိုးများအတွက် ပြစ်ဒဏ်များ။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း၊ ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်း၊ vermicomposting နည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ ပြန်လည်ရယူသုံးစွဲခြင်း၊ ဇီဝဓာတ်ငွေ့၊ ပလတ်စတစ်စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို တန်ဖိုးမြင့်ပစ္စည်းရရန် ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း၊ လောင်စာ ပြုလုပ်ခြင်း (လုပ်ငန်းသုံး ဘျိုင်လာ မီးသွေးများ သို့မဟုတ် နွေးကွေးသည့် pyrolysis လုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် အုန်းရွက်များ အသုံးပြုသော သစ်သားအစားထိုးပစ္စည်းများ)
- စက်မှုဇုန်များရှိ စက်ရုံများတွင် ပိုမိုသန့်ရှင်းသော ကုန်ထုတ်လုပ်မှု။

၅.၂.၈။ လှုပ်ရှားမှုများ - စက်မှုဇုန်များတွင် နေထိုင်သည့် လူထုကို စွမ်းအင်မြှင့်တင်ပေးခြင်း (အမှုအကျင့် ပြောင်းလဲခြင်း)

- စက်ရုံလူထု၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။
- စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲ စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် စက်ရုံလူထုက ကနဦးဆောင်ရွက်ချက်များ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ခြင်း။
- စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်နှင့် ကိုက်ညီရန် နေ့စဉ်အလေ့အကျင့်များကို ပြောင်းလဲရန် (စည်းမျဉ်းများ၊ အချိန်ဇယားများ၊ ဥပမာ- စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို အမှိုက်သိမ်းအဖွဲ့ထံ အချိန်မှန်၊ နေရာမှန် သွားပေးရန်။)
- စက်ရုံဝန်းအတွင်း ရွှေ့ပြောင်းရန်အတွက် အမှိုက်များကို အများအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အမှိုက်သိမ်းသည့် နေရာသို့ ယူဆောင်လာရန်။
- အမှိုက်များကို အရောင်သတ်မှတ်ထားသည့် ပလတ်စတစ်အိတ်များ၊ သီးသန့်အမှိုက်ပုံးများ အစရှိသည်တို့တွင် သိမ်းဆည်းရန်။
- စက်ရုံစီမံခန့်ခွဲမှုက ဦးစီးဆောင်ရွက်သည့် စက်ရုံလိုက် သန့်ရှင်းရေးလှုပ်ရှားမှုများနှင့် 5S သန့်ရှင်းရေး နေ့များတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်။
- မိမိ၏အလုပ်ခန်းနှင့် အနီးဝန်းကျင်ကို သန့်ရှင်းအောင်ထားရန် (အလုပ်ခွင်၊ ကုန်ထုတ်လိုင်း၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာ များ၊ ခန်းမ၊ လေ့ကား၊ သန့်စင်ခန်းများ၊ စားသောက်တန်းများ၊ ရေမြောင်းများ၊ စက်ရုံရှေ့ လမ်းကြားများ)
- အော်ဂန်းနစ်နှင့် အော်ဂန်းနစ်မဟုတ်သည့် အမှိုက်၊ အမှိုက်စိုနှင့် အမှိုက်ခြောက်များကို ခွဲခြားရန်၊ ပလတ်စတစ်၊ စက္ကူ အစရှိသည်တို့ကို သိမ်းဆည်းရန်။
- ကိုယ်ပိုင်ခြံနောက်ဖေးတွင် အော်ဂန်းနစ်အမှိုက်များကို မြေဆွေးပြုလုပ်ရန်။

၅.၂.၉။ လုပ်ဆောင်မှုများ၏ အနှစ်ချုပ်

ကုန်ထုတ်စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို လျှော့ချရန်အတွက် အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်ရန် အကြံပြုပါသည်။

- အပြစ်အနာအဆာများကို လျှော့ချနိုင်မည့် ပိုမိုဆန်းသစ်သည့် သို့မဟုတ် ပိုမိုအဆင့်မြင့်သည့် ကုန်ထုတ်ကိရိယာ များအပေါ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်။
- ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်များ လျော့နည်းထွက်ရှိနိုင်မည့် အရည်အသွေးပိုကောင်းမွန်သော သွင်းကုန်များ၊ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို အသုံးပြုရန်။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ရင်းမြစ်ကို လျှော့ချရန် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ရွေးချယ်မှုများအတွက် ကုန်တင်သွင်းသူများနှင့် ဆွေးနွေးပြောဆိုရန်။
- ထုတ်လုပ်မှုပိုင်းမှ ထွက်ရှိသော အမှိုက်များ၊ လိုအပ်ချက်များကို နည်းပါးသွားစေရန်နှင့် ဝန်ထမ်းများ စိတ်ခွန်အား တက်ကြွစေရန် လေ့ကျင့်ခန်းအသစ်များနှင့် သင်တန်းအသစ်များပို့ချခြင်း။
- ထုတ်ကုန်အနာအဆာများ ထွက်ရှိမှု လျှော့ချရန်နှင့် ကုန်အမှားများ ပိုမိုလျင်မြန်စွာ တွေ့ရှိနိုင်ရန် အဆင့်ဆင့် ကုန်အရည်အသွေးစစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်ရန်။ ရလဒ်များကို မှတ်တမ်းခြေရာခံရန်နှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်ရန် မွမ်းမံရ မည့်နေရာများကို ရှာဖွေရန်။
- ပလတ်စတစ်နှင့် အခြားသော ထုတ်ပိုးမှုသုံး ပစ္စည်းများအား မလိုအပ်ပဲ အထပ်ထပ်အသုံးပြုခြင်းကို လျှော့ချရန်။ မလိုအပ်သည့်အဆင့်များကို ဖြတ်ချရန်အတွက် ကုန်ထုတ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြန်လည်ပုံဖော်ရန်နှင့် ထိရောက်မှုကို မြှင့်တင်ရန် စွန့်ပစ်အမှိုက် ၇ မျိုး၏ ပမာဏကို လျှော့ချရန်။
- အလုပ်ခွင်တွင် 5S အလေ့အကျင့်ကို တည်ဆောက်ရန်နှင့် ပုံမှန် 5S ပွဲအစီအစဉ်များ ကျင်းပရန်။ စွန့်ပစ်အမှိုက် လျှော့ချ၍ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တိုးတက်စေရန်အတွက် 5S နည်းစနစ်တွင် အမှိုက်ခွဲခြားခြင်း၊ သတ်မှတ် ခြင်း၊ မီးမောင်းထိုးပြခြင်း၊ စံသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။

ကုန်ထုတ်စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို ပြန်လည်သုံးစွဲရန် အောက်ပါတို့ကို အကြံပြုပါသည်။

- ပြန်လည်အသုံးပြုသည့် ဌာနများ၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်သည့် အလုပ်ရုံများ၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှု နေရာများကို တည်ထောင်ရန်။

- စက်ရုံတွင်းနှင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် တစ်ပတ်ရစ်ပစ္စည်းဈေးနေ့ အလေ့အထကို အားပေးဆောင်ရွက်ရန်။
- များပြားသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ပမာဏများထွက်သော ရောင်းချသူများ၏ထုပ်ပိုးမှုများကို တတ်နိုင်သမျှ ပြန်လည်အသုံးပြုရန်။
- သင်္ဘောဖြင့် တင်သွင်းလာသော/ လက်ခံရရှိလာသော ပစ္စည်းများမှ ကတ်ထူပြားများနှင့် ပူဖောင်းထုပ်ပိုးပစ္စည်းများကို ပြန်လည်အသုံးပြုရန်။
- ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော အခင်းပြားများနှင့် ပစ္စည်းများကို တင်ပို့ရန် တင်သွင်းသူများကို ညွှန်ကြားရန်။
- ထုပ်ပိုးသည့်အခင်းပြားများနှင့် စည်ပိုင်းများကို ပြန်လည်အသုံးပြုရန်အတွက် တတ်နိုင်သမျှ ပြန်လည်ပေးပို့ရန် တင်သွင်းသူများနှင့် ရောင်းချသူများကို ညွှန်ကြားရန်။
- လုပ်ငန်းအရ ရေပမာဏအခြောက်အမြား အသုံးပြုရပါက စွန့်ပစ်ရေများကို ပြန်လည်အသုံးပြုရန်။
- စားသောက်တန်းများနှင့် သန့်စင်ခန်းများတွင် တစ်ခါသုံးတစ်ရှူးများ၊ လက်အခြောက်ခံစက်များနှင့် တစ်ရှူးအစုံများအစား ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် လက်သုတ်ပဝါများကို အသုံးပြုရန်။
- အစားအစာနှင့် စားသောက်ကုန်စက်ရုံများတွင် တစ်ခါသုံး ပလတ်စတစ် စက်ရုံဝတ်စုံများ၊ ဆံထုံးအုပ်များနှင့် ရှေ့ဖုံးခါးစည်းများအစား လျှော့ဖွပ်နိုင်သော သို့မဟုတ် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော PPE အသား စက်ရုံဝတ်စုံများနှင့် ရှေ့ဖုံးခါးစည်းများကို လျှော့ဖွပ်၍ သုံးစွဲရန်။

ပြန်လည်အသုံးပြုမှုဖြစ်စဉ်တစ်ခု အောင်မြင်ခြင်းဆိုသည်မှာ သုံးပြီးသားပစ္စည်းတစ်ခုမှ ပါဝင်ပစ္စည်းများအားလုံးဖြင့် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော ထုတ်ကုန်အသစ်တစ်ခု ဖန်တီးနိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

ထို့ကြောင့် အောက်ပါအချက်များကို လုပ်ဆောင်ရန် အကြံပြုပါသည်။

- ကုမ္ပဏီတစ်ခုလုံး ပြန်လည်အသုံးပြုနှင့် ပညာပေးအစီအစဉ်များ စတင်ရန်။
- ကုမ္ပဏီအတွင်း ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်မည့် အခြားနည်းလမ်းများကို ရှာဖွေသတ်မှတ်ရန်အတွက် ပြန်လည်အသုံးပြုအဖွဲ့ကို စတင်ဖွဲ့စည်းရန်။ ဥပမာအားဖြင့် ထမင်းစားခန်းထဲတွင် သတ္တုထည်များ ပုံမှန်ထားရှိရန်နှင့် ကော်ဖီစက်ထားရှိခြင်းဖြင့် တစ်ခါသုံးအပူထိန်းခွက်များကို ဖယ်ရှားခြင်း။
- စားသောက်တန်းများမှ ထွက်ရှိသော စားကြွင်းစားကျန်များကို ဒေသခံမွေးမြူရေးခြံများသို့ ပေးပို့ရန်။ ဒေသခံမွေးမြူရေးခြံများသည် ရောက်ရှိလာသော စားကြွင်းစားကျန်အမှိုက်များကို မွေးမြူရေးတိရိစ္ဆာန်များအား တစ်ခါတစ်ရံ ကျွေးနိုင်ပါသည်။
- ဒေသခံ ပစ္စည်းပြန်လည်အသုံးပြုသူများ၊ စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲသည့် လုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် ဈေးဆိုင်များ၊ ကျောင်းတွင်းစီမံချက်များနှင့် ဆက်စပ်၍ စိတ်ဝင်စားနိုင်မည့် ကောလိပ်များနှင့် တက္ကသိုလ်များ၊ သို့မဟုတ် ဘွဲ့လွန်ကျမ်းပြုစုနေသည့် ကျောင်းသားများနှင့် အဆက်အသွယ်များ ချိတ်ဆက်တည်ဆောက်ထားရန်။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ဖလှယ်သည့် အစီအစဉ်များကို အသုံးပြုရန်။ မိမိတို့စွန့်ပစ်လိုက်သော အမှိုက်သည် အခြားလုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် အရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ စွန့်ပစ်အမှိုက်ဖလှယ်သည့် အစီအစဉ်မှတစ်ဆင့် ထိုကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကိုဖလှယ်ပါ။ ၎င်းတို့တွင် သတ်မှတ်ချက်နှင့် မညီသောထုတ်ကုန်များ၊ ထုတ်ကုန်အကြွင်းအကျန်များ၊ အပိုအလျှံများ၊ အသုံးမပြုခင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးတော့မည့် ပစ္စည်းပမာဏ အနည်းငယ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးအတွက် သုံးစွဲရန်မလုံလောက်သည့် ကုန်ကြမ်းပမာဏအနည်းငယ်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

၅.၃။ အမှိုက်ရင်းမြစ်ခွဲခြားခြင်းမှတစ်ဆင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်း

၅.၃.၁။ အမှိုက်မသိမ်းခင် ပြန်လည်ရှာဖွေခြင်း

အမှိုက်မသိမ်းခင် ပြန်လည်ရှာဖွေရန်အတွက် နည်းလမ်းနှစ်မျိုးကို တင်ပြပါမည်။

၃.၃.၁.၁။ နည်းလမ်း ၁

စက်ရုံအဆင့်တွင် အမှိုက်ခွဲခြားစွန့်ပစ်သည့် အလေ့အကျင့်ကို အစပျိုးခြင်း- အမှိုက်လျှော့ချခြင်း (ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမတိုင်ခင်နှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုအပြီး)၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိမှုကို ပြန်ကာမိအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်း။

လုပ်ဆောင်ချက်များ

- ၁။ စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှု၊ အရင်းအမြစ်များကို သုံးစွဲမှုကို အနည်းဆုံး လျှော့ချရန်နှင့် ပိုမိုသန့်ရှင်းသော ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အလေ့အကျင့်များအတွက် 3Rs အယူအဆ၏ အရေးပါမှုနှင့် အသိအမြင်များကို ဖြန့်ဝေပေးရန် လေ့ကျင့်မှုများ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှု အစီအစဉ်များကိုဆောင်ရွက်ရန်။
- ၂။ အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် အမှိုက်ရင်းမြစ်များကို လျှော့ချခြင်းတို့ကို စနစ်ကျကျ နည်းလမ်းချမှတ်၍ သင့်လျော်သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်/ထုတ်ကုန် လျှော့ချရေး ပန်းတိုင်များကို သတ်မှတ်ရန်။
- ၃။ အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း၊ စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် အမှိုက်သိမ်းဆည်းခြင်းတို့တွင် ပါဝင်ရန် လူများကို လှုံ့ဆော်ပေးခြင်းဖြင့် တစ်ခါသုံးပလတ်စတစ် အသုံးပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စက်ရုံအခြေပြုပညာပေး လှုံ့ဆော်မှုများကို ပြုလုပ်အားပေးရန်။
- ၄။ အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း စတင်ပြီးသည့်နှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုကို အနည်းဆုံးလျှော့ချနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို လေ့လာရန်၊ ထွက်ရှိလာသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို စက်ရုံထဲတွင် ပြန်လည်အသုံးပြုရန်နှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များထဲမှ အသုံးပြုနိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို ပြန်လည် ရှာဖွေရန်။
- ၅။ အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူများ အသိအမြင်ရအောင် ကြိုးပမ်း၍ စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ၎င်းတို့ကို တက်ကြွသည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ ဖြစ်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ရန်။
- ၆။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် သန့်စင်သည့် မြေဖွဲ့လုပ်ငန်းစဉ်များမှတစ်ဆင့် တရားမဝင်အမှိုက်စုပုံခြင်းနှင့် တရားမဝင်အမှိုက်မီးရှို့ခြင်းတို့ကို ကာကွယ်ရန်အတွက် လှုပ်ရှားမှုများကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ၇။ ဒေသခံအာဏာပိုင်များ၊ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ အမှိုက်အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်းနှင့် စက်ရုံတွင်းနှင့် စက်ရုံပြင်ပတွင် ပြန်လည်အသုံးချနိုင်သော ပစ္စည်းများကို ခွဲခြားခြင်းတို့အတွက် မဟာဗျူဟာများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ ပြုစုရန်။
- ၈။ စွန့်ပစ်အမှိုက်လျှော့ချခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုရန် ခွဲခြားခြင်းနှင့် ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်းတို့အတွက် တိုင်းတာနိုင်သည့် သတ်မှတ်ချက်များ ပါဝင်သော စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များကို ချမှတ်ရန်။
- ၉။ စွန့်ပစ်အမှိုက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း၊ မှတ်တမ်းရယူခြင်း၊ စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ ကျင့်သုံးခြင်းနှင့် စက်ရုံတွင်း စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အတွက် အားပေးမှုတို့အတွက် သင့်လျော်သည့် ယန္တရားတစ်ခုကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရန်။
- ၁၀။ မတူညီသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်အမျိုးအစားများ (အီလက်ထရောနစ်စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ၊ အမှိုက်စိုနှင့်အမှိုက်ခြောက်၊ ပြန်လည်အသုံးချနိုင်သည့် အမှိုက်များ) အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အမှိုက်ပုံများကို စတင်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ၁၁။ သီးသန့်အမှိုက်စွန့်ပစ်မှုနှင့် အန္တရာယ်ရှိသည့် အမှိုက်များအတွက် လက်ရှိလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်။
- ၁၂။ အရောင်ခွဲခြားထားသော သို့မဟုတ် ကပ်ခွာများကပ်ထားသော အမှိုက်ပုံးများ လုံလောက်အောင် တိုးမြှင့်ရန်။
- ၁၃။ အိမ်ထောင်စုအဆင့်တွင် အော်ဂန်းနစ်စွန့်ပစ်အမှိုက် စွန့်ပစ်သည့် နည်းလမ်းများကို စတင်မိတ်ဆက်ပေးရန်။ အော်ဂန်းနစ်စွန့်ပစ်အမှိုက်များအတွက် စက်ရုံပေါ် မူတည်၍ စက်ရုံအဆင့် သို့မဟုတ် ရပ်ရွာအဆင့်အလိုက် အမှိုက်စက်ရုံကို အကြံပြုနိုင်သည်။
- ၁၄။ မြို့ပြနေရာများတွင် သစ်ရွက်ခြောက် မီးရှို့ခြင်းများကို ရပ်တန့်၊ လျှော့ချရန်၊ ဥယျာဉ်ခြံထွက် စွန့်ပစ်အမှိုက်များအတွက် နေရာ/နည်းလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးရန်။ (မြေဆွေးလုပ်သည့် နည်းလမ်းများ သို့မဟုတ် ဖုန်းဆက်ခေါ်နိုင်သည့် စနစ်များ)
- ၁၅။ ၎င်းတို့၏ ပွဲစည်းပုံနှင့် အလေ့အကျင့်များကို အားပေးကူညီရန် လက်ရှိ ရှိနေသော တရားဝင်မဟုတ်သည့် အဖွဲ့များနှင့် ဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်ရန်။

ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ

စက်မှုဧကော်မတီများ၊ ရွှေလင်ဗန်းစက်မှုဇုံ၊ ရွှေပြည်သာစက်မှုဇုံ ၁ နှင့် တောင်ဒဂုံ စက်မှုဇုံ ၁၊ Prevent Plastics၊ ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု အာဏာပိုင်များ၊ ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ၊ တရားဝင်မဟုတ်သည့် အဖွဲ့များ။

၃.၃.၁.၂။ နည်းလမ်း ၂

စက်ရုံတစ်ဝှမ်း ပြန်လည်အသုံးချသည့် လမ်းကြောင်းများကို ဖန်တီးပေးရန်နှင့် စက်ရုံများကြား ဘေးထွက်ပစ္စည်း ဖလှယ်ရေး အစီအစဉ်များ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို အားပေးဆောင်ရွက်ရန်။

လုပ်ဆောင်ချက်များ

- ပစ္စည်းများကို ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း လူထုအခြေပြု လှုပ်ရှားမှုများကို ပူးပေါင်းမြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း၊ စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် အမှိုက်သိမ်းဆည်းခြင်းတို့တွင် ပါဝင်လာစေရန် ပြည်သူများကို လှုံ့ဆော်ပေးရန်။
- ထုတ်ကုန်များကို မျှဝေခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်းတို့တွင် လူထုပါဝင်လာစေရန် တွန်းအားပေးရန်နှင့် နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများအပေါ် အခြေခံ၍ စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် အကျိုးမြတ်များကို ပိုမိုသိရှိစေ ခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဖလှယ်ရေး အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ရန် စိတ်ဝင်စားမှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်။
- ထွက်ရှိလာသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များထဲမှ ဒေသခံစက်ရုံများ အသုံးပြုနိုင်မည့် အဓိကအရင်းအမြစ်များကို ရှာဖွေ သတ်မှတ်ရန်။
- စမ်းသပ်အစီအစဉ်တစ်ခုအနေဖြင့် ရရှိနိုင်မည့် ထုတ်ကုန်များနှင့် ပစ္စည်းများ၏ အချက်အလက်များကို ဖလှယ်နိုင် မည့် ရပ်ရွာအဆင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဖလှယ်ရေးအစီအစဉ်ကို တည်ထောင်ရန်။
- ထိုအစီအစဉ်တွင် စာရင်းသွင်းထားပြီး အချက်အလက်များကို ရယူကာ အခြားသော စာရင်းသွင်းထားသူများနှင့် အချက်အလက်များကို တိုက်ရိုက်ဖလှယ်ရန် နေထိုင်သူများ/ အလုပ်သမားများကို လှုံ့ဆော်ရန်။
- ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပြီး အသန်ရှင်းဆုံး ရပ်ကွက်များ၊ လမ်းများနှင့် စက်ရုံများကို ဆုများချီးမြှင့်ခြင်းဖြင့် လူထု၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ အမှုအကျင့်နှင့် လူထုကြား ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် လှုပ်ရှားမှုများကို စတင်ဆောင်ရွက်ရန်။
- စမ်းသပ်အစီအစဉ်၏ အောင်မြင်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ ဒီဂျစ်တယ်စနစ် အစီအစဉ်ကို စတင်စဉ်းစားရန်။

ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ

ရွှေလင်ဗန်၊ စက်မှုဇုံ၊ ရွှေပြည်သာ စက်မှုဇုံ ၁ နှင့် တောင်ဒဂုံ စက်မှုဇုံ ၁ တို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ Prevent Plastics၊ ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲရေး အာဏာပိုင်များ၊ ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ။

၅.၃.၁။ အမှိုက်မသိမ်းခင် ပြန်လည်ရှာဖွေခြင်း

- ရွှေပြောင်းရာတွင် ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်းအတွက် စုပေါင်းဖြေရှင်းနည်း။ အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းနှင့် စက်ရုံထွက်၊ နေ့စဉ်ထွက်နှင့် ပြန်လည်အသုံးချနိုင်သည့် အမှိုက်များကို အမျိုးအစားခွဲခြားသည့် ရွှေပြောင်းစက်ရုံ များ တွင် အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်းတို့ကို စတင်လုပ်ဆောင်ရန်။
- TYTC ဝန်ဆောင်မှု ကုမ္ပဏီနှင့် စက်မှုဇုံကော်မတီတို့ကြား အမှိုက်သိမ်းဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
- အမှိုက်နှင့်ဆက်စပ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများအတွက် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးရန်။
- အမှိုက်ပုံများတွင် စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲအမှိုက်များကို လွှဲပြောင်းစွာ စွန့်ပစ်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမှိုက်များကို စီမံခန့်ခွဲ ရသည့် အလုပ်သမားများကို အသိအမြင်ဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်မှုများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် ထိရောက်သည့် အမှိုက် သိမ်းဆည်းခြင်း ပထမအဆင့်ကို သေချာဆောင်ရွက်ရန်။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲရာတွင် တာဝန်ရှိသည့် စည်ပင်သာယာရုံးများရှိ အရာရှိများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးရန်။
- စက်ရုံနှင့် စည်ပင်သာယာ စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲများ စီမံဆောင်ရွက်မှုကို လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ပြန်ထွင်အသုံးချနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှု ပေါင်းစပ်ပုံစံများအတွက် ပုံစံနှင့် နည်းပညာများကို အကြံပြုရန်။
- ပြန်လည်ရယူထားသည့် ပစ္စည်းများကို ပြင်ဆင်မွမ်းမံကာ ထုတ်လုပ်သူများထံမှ ကုန်ကျစရိတ်ကို ကောက်ယူရန်။
- စုဆောင်းထားသည့် ပစ္စည်းများကို ရည်ရွယ်ချက် ပြောင်းအသုံးပြုကာ ထုတ်ကုန်၏သက်တမ်းကို တိုးမြှင့်ရန် အတွက် ထုတ်ကုန်အသစ်များကို ဖန်တီးရန်။
- အမှိုက်ဝယ်ယူသူများနှင့် တရားဝင်မဟုတ်သည့် အမှိုက်ကောက်သူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်။

၅.၄။ စက်မှုဇုန်ကော်မတီများ၊ စည်ပင်သာယာနှင့် ရပ်ရွာကြား အမှိုက်စုဆောင်းရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေစေရန် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း

၅.၄.၁။ နည်းလမ်း

လွန်ခဲ့သည့်နှစ်များတွင် စက်မှုဇုန်များသည် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲသည့် စနစ်များကို ပျိုးထောင်ခဲ့ကြပြီး ၎င်းစနစ်များသည် အခြားစက်မှုဇုန်များရှိ စနစ်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှု မရှိကြပေ။ လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသည့် အချက်များတွင် တည်ထောင်သည့်အချိန်၊ နောက်ဆုံးအမှိုက်ပုံနှင့် နီးစပ်မှု၊ စက်မှုဇုန်ထဲရှိ အဓိကစက်မှုလုပ်ငန်းများ အစရှိသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် အမှိုက်သိမ်းဆည်းခြင်းကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေမည့် နည်းလမ်းမှာ စက်မှုဇုန် ကော်မတီများ၊ ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီနှင့်ပုဂ္ဂလိကအမှိုက်သိမ်းဆည်းသူများကြားသက်ဆိုင်ပါက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ပါက ရပ်ရွာအကြီးအကဲများနှင့် တရားဝင်မဟုတ်သည့် ပြန်တွင်အသုံးချလုပ်ငန်း ကဏ္ဍများနှင့်လည်း ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးသင့်ပြီး ရပ်ရွာအတွက် သင့်လျော်လက်ခံနိုင်မည့် ဖြေရှင်းချက်များကို ရှာဖွေရန်နှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ကွန်ယက် နှင့် လက်ရှိရှိနေသော လုပ်ငန်းဆက်ဆံရေးများအပေါ် အရင်းနှီး မတည်ပေးရန် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ၎င်းတို့ကို ထည့်သွင်းသင့်ပါသည်။

မတူကွဲပြားသည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများနှင့်အတူ ၎င်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် နိုင်ငံအတွင်းရှိ အခြားစက်မှုဇုန်များရှိ အလေ့အကျင့်ကောင်းများအပေါ် မူတည်၍ လုပ်ငန်းအစီအမံတစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၅.၄.၂။ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ

စက်မှုဇုန်ကော်မတီများသည် စက်မှုဇုန်များရှိ အခြေအနေများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ဆန္ဒရှိကြပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၏ စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာခြင်းဖြင့် ၎င်းနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် စက်မှုဇုန်များ၏ လုပ်ငန်းအစီအမံတစ်ရပ်ကို ဦးတည်သွားနိုင်ခြင်းသည် မှန်ကန်သည့် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်မှုဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသောကြောင့် ၎င်းကော်မတီများသည် ဤကဏ္ဍ၏ အဓိကပါဝင် ဆောင်ရွက်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။

YCDC/PCCD သည် စက်မှုဇုန်အားလုံးကို ဝန်ဆောင်မှုပေးပြီး စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို သိမ်းဆည်းသည့် မူဘောင်ကို ချမှတ်ပေးသောကြောင့် ဤကဏ္ဍ၏ အဓိကမိတ်ဖတ်ဆောင်ရွက်သူ ဖြစ်ပါသည်။ စက်မှုဇုန်များနှင့် YCDC ကြား သဘောတူညီထားသည့် လုပ်ငန်းအစီအမံသည် စက်မှုဇုန်များရှိ အခြေအနေကို တိုးတက်စေရန်အတွက် အရေးပါနေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်သူလူထု - မြေထုနှင့် ရေထုထဲသို့ အဆိပ်သင့်ပစ္စည်းများ ရောက်ရှိစေသည့် ရေကြီးမှုများကို ဖြစ်စေသော လက်ရှိ စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲ မှားယွင်းစီမံခန့်ခွဲမှုများ၊ မြို့ပြအမှိုက်စနစ်နှင့်ပတ်သက်၍ အသိအမြင်နည်းပါးသော ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်မားများနှင့်အတူ လူနေမှုထူထပ်လာခြင်းနှင့် စက်မှုဇုန်များမှထွက်သော စွန့်ပစ်အမှိုက်များဖြင့် အများပြည်သူ အမှိုက်သိမ်းစနစ်တွင် မနိုင်ဝန်ဖြစ်လာခြင်းတို့သည် စက်မှုဇုန်များအတွင်းနှင့် အနားပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေထိုင်သည့် ရပ်ရွာလူထုအပေါ် များစွာသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်စေပါသည်။ ၎င်းတို့ကြုံတွေ့နေရသည့် စိန်ခေါ်မှုများကို သိရှိနားလည်ပြီး အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း၊ သန့်စင်ခြင်းနှင့် သိမ်းဆည်းခြင်းတို့တွင် ၎င်းတို့၏ လုပ်အားပံ့ပိုးပေးမှုသည် စနစ်အောင်မြင်မှုအတွက် အရေးပါမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ပအမှိုက်သိမ်းအဖွဲ့အစည်းများ - ပြန်လည်အသုံးချနိုင်သည့် အမှိုက်များကို ခွဲခြားပေးခြင်းနှင့် YCDC နှင့် စက်ရုံများကို အလုပ်လျော့ပါးစေခြင်းဖြင့် စက်မှုဇုန်များကို အရေးကြီးသည့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အမှိုက်ပုဂ္ဂလိကသိမ်းဆည်းသူများကို စက်မှုဇုန်များတွင် များစွာတွေ့ရတတ်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကသိမ်းဆည်းသူများသည် စက်ရုံများစွာကို အမှိုက်သိမ်းကားနှစ်စီးဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသည့် ကုမ္ပဏီများမှစ၍ စက်ရုံရှေ့တွင် လက်တွန်းလှည်းနှင့် အမှိုက်လိုက်ကောက်သည့် (အများအားဖြင့် နေ့စဉ်ထွက် အမှိုက်များ) တစ်ဦးချင်းအမှိုက်ကောက်သမားများနည်းတူ အမှိုက်များကိုသိမ်းဆည်းနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းနှင့် အမှိုက်သိမ်းဆည်းခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ရေရှည်တည်တံ့သည့် လုပ်ငန်းပုံစံကို ဖန်တီးရာတွင် အတူတကွကျွမ်းကျင်မှုများ ရှိကြပါသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း ၎င်းတို့ကို စည်းမျဉ်းကန့်သတ်ထားခြင်းများ မရှိခြင်းကြောင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များသည် မသင့်လျော်သည့် နေရာများသို့ ရောက်ရှိသွားနိုင်ပါသည်။

၅.၄.၃။ လုပ်ဆောင်ချက်များ

- စက်မှုဇုန်များနှင့် ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကြား စွန့်ပစ်အမှိုက်စုဆောင်းရာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန် စေရန်အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီထားသည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ရေးဆွဲရန်။
  - ကွဲပြားသည့်လုပ်ငန်းများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ၎င်းတို့ကို ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီနှင့် အမှိုက်စုဆောင်းသူများက မည်သို့ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည်ဆိုသည်ကို နည်းလမ်းရှာဖွေသတ်မှတ်ရန်။
  - စက်မှုဇုန်အတွင်း ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ အမှိုက်အမျိုးအစား ခွဲခြားရန်နှင့် သန့်စင်ရန်အတွက် စက်မှုဇုန်များကို ပထမအဆင့် အမှိုက်စုဆောင်းခြင်းတွင် ထည့်သွင်းရန်။
  - စက်မှုဇုန်များဝန်ဆောင်မှုများ အပြည့်အဝရစေရန် ကြီးကြပ်ရန်အတွက် အမှိုက်ကားများကို GPS များ တပ်ဆင်ထားနိုင်ပါသည်။
  - ကွဲပြားသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်အမျိုးအစားများအတွက် အမှိုက်စွန့်ပစ်သည့်နည်းလမ်းများကို ရှင်းလင်းစွာ အသိပေးထားရန်။ (နေ့စဉ်ထွက်အမှိုက်/ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းမှ ထွက်ရှိသည့် အမှိုက်/ အန္တရာယ်ရှိသည့် အမှိုက်) ကိုယုံစရိတ်ကိုယ်စိုက်ရသည့် ခိုင်မာသည့် အမှိုက်သိမ်းဆည်းသည့်စနစ်ကို ဖန်တီးပေးသည့် အမှိုက်ထွက်ရှိသူက ငွေပေးဆောင်ရသည့်ပုံစံရှိ အမျိုးမျိုးသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအတွက် ရန်ပုံငွေ ယန္တရားများကို သတ်မှတ်ရန်။
  - 3R လှုပ်ရှားမှုများကို လုပ်ငန်းစီမံချက်အတွင်း ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရန်။
- စက်မှုဇုန်ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုကြား ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် အားပေးရန်။
  - အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သူနှစ်ဖွဲ့ကြား ဆက်ဆံရေး ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်နှင့် အမှိုက်သိမ်းဆည်းရန်အတွက် ပူးပေါင်းမဟာဗျူဟာတစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စက်မှုဇုန်ကော်မတီများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရပ်ကွက်များကြား ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် အထောက်အကူပြုပေးရန်။
  - လမ်းများနှင့် အများပြည်သူပိုင်နေရာများတွင် အမှိုက်လှည်းကျင်းခြင်းနှင့် ရေမြောင်းများကို ရှင်းလင်းခြင်းတို့အပါအဝင် ပုံမှန်စိတ်ချရသည့် အမှိုက်သိမ်းဆည်းသည့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးရန်။
- တတ်နိုင်ပါက အသစ်ဝင်ရောက်လာသော ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် TYTC ကုမ္ပဏီနှင့်အတူ စီမံချက်ကို ခေတ်ရေစီးကြောင်းနှင့်အညီဖြစ်အောင် လုပ်ရန်။

၅.၅။ စွန့်ပစ်အမှိုက်စက်ရုံများ တည်ထောင်ခြင်း

၅.၅.၁။ နည်းလမ်း ၁

ပထမနည်းလမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် စိတ်ဝင်စားသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်း ကုမ္ပဏီများ/ စက်ရုံများနှင့် သင့်လျော်သည့် နည်းပညာများကို စတင်မိတ်ဆက်ပေးခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။

လုပ်ဆောင်ချက်များ

- စက်မှုဇုန်စွန့်ပစ်အမှိုက် စက်ရုံများ လုံလောက်သည့် ထုတ်လုပ်မှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် စက်မှုဇုန်များမှ ဘတ်တီးရီးယားပိုးဖြင့် ဆွေးမြည့်ပျက်စီးစေနိုင်သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် အခြားသော အရင်းမြစ်များကို စုဆောင်းရန်။
- ဒေသခံအဏာပိုင်များ၊ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် စီမံကိန်းတွင် အဓိကပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်။
- စွန့်ပစ်အစားအစာများမှ ဇီဝဓာတ်ငွေ့၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားနှင့် မြေဆွေးအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသည့် နည်းပညာများကဲ့သို့ ပြန်လည်ပြောင်းလဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စားကြွင်းစားကျန်အမှိုက်မှ စွမ်းအင်နှင့် အရင်းမြစ်များသို့ ပြောင်းလဲသည့် နည်းလမ်းများကို တင်ပြရန်။

- အကြီးစားစွန့်ပစ်ခြင်းအတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် ရေးဆွဲရန် အော်ဂန်းနစ် စွန့်ပစ်အမှိုက်များ၏ အချက်အလက်များကို အစုအဖွဲ့အလိုက် စစ်တမ်းကောက်ရန်။ (အနည်းဆုံး ၁၀၀.၀၀ TPY ပြည့်မီရန်)
- အမှိုက်သိမ်းသည့် နေရာများနှင့် လမ်းကြောင်းများကို သင့်လျော်အောင် စီစဉ်ခြင်း၊ ကြာချိန်ကို လျှော့ချခြင်း၊ လမ်းကြောင်းရှည်များအတွက် ဝန်ပိုသယ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ဝန်ထမ်းများကို လေ့ကျင့်ပညာပေးခြင်းတို့ဖြင့် အမှိုက်သိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းတို့၏ လုပ်ဆောင်နိုင်မှုကို မြှင့်တင်ရန်။

ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ

ရွှေလင်ဗန်း စက်မှုဇုံ၊ ရွှေပြည်သာ စက်မှုဇုံ ၁၊ တောင်ဒဂုံ စက်မှုဇုံ ၁ တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ Prevent Plastics၊ ECD၊ EMA၊ YCDC၊ EUWELLE ၏ MYT စက်ရုံ၊ Orgaworld Asia

၅.၅.၂။ နည်းလမ်း ၂

ဒုတိယနည်းလမ်းသည် လုပ်ငန်းတိုင်း စရိတ်သက်သာသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို မျှတစွာ ရရှိရန် စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှု အာဏာပိုင်များကြား ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်စေရန် အလေးထားပါသည်။

လုပ်ဆောင်မှုများ

- ထိရောက်မှုရှိပြီး ရေရှည်တည်တံ့သည့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်ရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးအမြတ်ရှိသည့် မိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်မှုများကို အခြေချသတ်မှတ်ရန်အတွက် အတူတကွဆောင်ရွက်ရန်။
- တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူများကြား စွန့်ပစ်အမှိုက်နှင့် အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာများအတွက် မူဘောင်များနှင့် ရေတို၊ ရေရှည် သဘောတူညီချက်များ ချမှတ်ရန်။
- စက်မှုဇုံများရှိ ပူးပေါင်းစနစ်အတွင်း ရပ်ရွာလူထုနှင့် တရားဝင်မဟုတ်သည့် ကဏ္ဍများကို ထည့်သွင်းရန်။
- အတည်တကျ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်။
- တစ်သမတ်တည်းဖြစ်ပြီး ထိရောက်သော ပုံစံများရရှိရန် လုပ်ငန်းစဉ်တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာခြင်းဖြင့် အလေ့အကျင့်များကို စောင့်ကြည့်ရန်အတွက် ပုံမှန်ဆွေးနွေးမှုများကို ဆောင်ရွက်ရန်။
- ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများကြား ရှင်းလင်းသည့် မဟာဗျူဟာ ပန်းတိုင်များနှင့် သတ်မှတ်ချက်များကို ပူးပေါင်းချမှတ်ရန်။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိမှုနှင့် စောင့်ကြည့်ထားသည့် အချက်အလက်များကို ပါဝင်သူများအားလုံး ရရှိစေရန်လုပ်ဆောင်ရန်။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်အမျိုးအစားများအတွက် ဈေးနှုန်းများကို နိုင်ငံအဆင့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ သတ်မှတ်ရန်။

ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ

ရွှေလင်ဗန်း စက်မှုဇုံ၊ ရွှေပြည်သာ စက်မှုဇုံ ၁၊ တောင်ဒဂုံ စက်မှုဇုံ ၁ တို့၏ ကိုယ်စားလှယ်၊ Prevent Plastics၊ ECD၊ EMA၊ YCDC၊ နိုင်ငံတော် အစိုးရဌာနများ

နိဂုံးချုပ်

၆.၁။ အကြံပြုချက်များ

စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲအမှိုက်များကို ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းကို အောက်ပါ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မဟာဗျူဟာများနှင့် အကြံပြုချက်များအပေါ် မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။

အမှိုက်စုဆောင်းခြင်းနှင့် ပို့ဆောင်ခြင်းတို့အတွက် အစားထိုး ယာဉ်များနှင့် ကိရိယာအစိတ်အပိုင်းများကို ဝယ်ယူရန်

- စွန့်ပစ်အမှိုက် အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးချခြင်းတို့အတွက် စက်ရုံအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း။
- ယာဉ်များနှင့် ကိရိယာများကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်မှုများ။
- ဝန်ထမ်းများနှင့် အလုပ်သမားများအတွက် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်မှုများ။
- ရပ်ရွာလူထုက ဦးဆောင်သည့် လှုပ်ရှားမှုများ၊ ဥပမာ- ရပ်ရွာ သန့်ရှင်းရေး၊ တာဝန်ယူမှုရှိစွာ ဝယ်ယူသုံးစွဲခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းများကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

သင့်လျော်သည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်။

- YCDC/MCDC ၏ ဒေသခံဌာနများအတွင်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ကို အရင်းအမြစ်အဖြစ် ယူဆရန်အတွက် လူထုကို ဆွဲဆောင်ရန်။
- လူထု၏ စွန့်ပစ်အမှိုက်များအပေါ် အမြင်သဘောထားကို ထိန်းကျောင်းရန်၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ အလေ့အကျင့်များ၊ လိုအပ်ချက်များ၊ လိုအပ်မှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်၊ စွန့်ပစ်အမှိုက် ထွက်ရှိမှုကို လျော့ချခြင်း၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း၊ မျှဝေခြင်း။
- ရပ်ရွာလူထုနှင့် နေထိုင်သူများ အသုံးပြုရန် ပြန်လည်အသုံးချခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်ကို ချမှတ်ရန်။

3R မူဝါဒများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန်။

- ပြန်လည်အသုံးချသည့် အက်ဥပဒေကို ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး မဖြစ်မနေ လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။
- စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲ စီမံခန့်ခွဲမှု ပေါင်းစည်း စီမံချက်ကို စောင့်ကြည့်အကြံပေးမည့်အဖွဲ့ကို ပြင်ဆင်ရန်။
- အချက်အလက်စုစည်းမှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းတို့ကို မွမ်းမံခြင်း။
- မူဝါဒများ အကောင်အထည်ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို စီမံရန် အကြံပေးအဖွဲ့ကို တည်ထောင်ရန်။

အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက မိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်မှု (PPP) နှင့် လုပ်ဆောင်ရန်။

- စွန့်ပစ်အမှိုက် သိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပို့ဆောင်ခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးချခြင်း၊ ဖိုမြေ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်း စက်ရုံများ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများကို ထောက်ပံ့အားပေးရန်။
- အမှိုက်သိမ်းဆည်းခ အစီအစဉ်များနှင့် ပုံစံများကို ပြန်လည်ပြုပြင်၍ အသစ်ပြင်ဆင်ရန်။
- 3R နည်းလမ်းကို အားပေးမြှင့်တင်၍ ကုန်ကျစရိတ်များကို မျှဝေရန်။
- PPP ဖြင့် စက်ဝန်းပုံဆောင် စီးပွားရေးနည်းလမ်းကို မိတ်ဆက်ပေးရန်။

၆.၂။ စည်းမျဉ်းများနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတွက် အဆိုပြုချက်များ

- 3Rs နည်းလမ်းကျင့်သုံးသည့် စက်ရုံများတွင်အမှိုက်ပစ်သူများက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ပျက်စီးစေမှုအတွက် ဒဏ်ကြေးပေးဆောင်စေခြင်းဖြင့် ညစ်ညမ်းမှုအတွက် တာဝန်ယူစေရမည်ဖြစ်သည်။
- ပြည်သူလူထုအသိအမြင် ရစေရန် အလုပ်ရုံများ၊ လေ့ကျင့်မှုများနှင့် မီဒီယာနှင့် စာသင်ကျောင်းများမှတစ်ဆင့် အစီအစဉ်များဖြင့် လေ့ကျင့်ပေးရန်အတွက် စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့်ဌာနနှင့် အထောက်အကူပြုဌာနများကို သဘာဝသယံဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အခြားသင့်လျော်သည့် ဌာနများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများက တည်ထောင်သင့်ပါသည်။
- မြို့နယ်တိုင်းတွင် စောင့်ကြည့်ကြီးကြပ်သည့် ဌာနများကို တည်ထောင်ရပါမည်။

- အမှိုက်အမျိုးအစားခွဲခြားသည့် စည်းမျဉ်းများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာရန် တိုက်တွန်းကူညီမှုများကို မြှင့်တင်ပေးရမည်။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိခြင်းမှ နောက်ဆုံးစွန့်ပစ်ခြင်းအဆင့်ထိ ရရှိလာမည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဘဝ သက်ရောက်မှုများကို အနည်းဆုံးလျော့ချနိုင်မည့် သန့်ရှင်းပြီးအန္တရာယ်ကင်းသည့် စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲစွန့်ပစ်မှုကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် လုံခြုံသည့် ရပ်ရွာလူနေမှုအတွက် အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက် သတ်မှတ်ရန် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရန်။
- သတ်မှတ်ထားသည့်နှစ်အတွင်း မြို့ပြလူဦးရေတစ်ခုလုံးအတွက် အမှိုက်သိမ်းဆည်းသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရမည်။
- ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၊ စီးပွားရေးနှင့် နည်းစနစ်ရှုထောင့်များအရ စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့် နည်းပညာများနှင့် စွန့်ပစ်ခြင်းနည်းလမ်းများကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်ရမည်။
- လက်ရှိ နိုင်ငံအတွင်း ကျင့်သုံးနေသည့် နည်းပညာများနှင့် စွန့်ပစ်ခြင်းနည်းလမ်းများကို မွမ်းမံမြှင့်တင်ရမည်။
- ပြန်ထွင်အသုံးချခြင်းဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေနှင့် တစ်ခါသုံးပလတ်စတစ်ဘူးများအတွက် ကာလတို၊ ကာလလယ်နှင့် ကာလရှည်များတွင် ပြန်လည်ရယူသည့် ပြဌာန်းချက်များဆိုင်ရာ မူဝါဒများကို ရေးဆွဲချမှတ်ရမည်။
- စနစ်တစ်ခုလုံးကို လွှမ်းမိုးစဉ်းစားခြင်းနှင့် ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းစွမ်းအင်ကဲ့သို့ စက်ဝန်းပုံ စီးပွားရေးစနစ်နှင့် ပတ်သက်သည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရမည်။
- ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေသည့် ထုတ်ကုန်များကို တားမြစ်သည့်ဥပဒေနှင့် မူဝါဒများကို တိုးမြှင့်ရမည်။ ထုတ်ကုန်သက်တမ်း၏ အဆင့်တိုင်းတွင် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှုကို အနည်းဆုံးလျော့ချပေးသည့် မူဝါဒအယူအဆဖြစ်သည့် ပေါင်းစပ်ထုတ်ကုန်မူဝါဒ၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းမှာ ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် ပုံစံပြောင်းလဲဖန်တီးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း မူဝါဒများ အဆင်ပြေမပြေ သိနိုင်ရန် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကြေးများနှင့် ဒဏ်ကြေးစနစ်ကို နှစ်စဉ် ပြန်လည် စစ်ဆေးမွမ်းမံရမည်။

၆.၃။ အလားအလာ

မြန်မာနိုင်ငံသည် အကန့်အသတ်ရှိသော အရင်းအမြစ်များနှင့် နည်းစနစ်ယန္တရားများဖြင့် ပိုလျှံနေသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက် ပြဿနာကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းနေသော်လည်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် နိုင်ငံအတွက် ရေရှည်တည်တံ့သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်များကို ပျိုးထောင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အားနည်းနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိတွင် ထိရောက်မှုရှိသည့် အမှိုက်ခွဲခြားစွန့်ပစ်သည့် အလေ့အကျင့်များ၊ အမှိုက်သိမ်းဆည်းသည့် ဝန်ဆောင်မှုနှင့် စွန့်ပစ်သည့် နည်းလမ်းများကို မွမ်းမံခြင်းတို့သည် စည်ပင်သာယာအဖွဲ့များအတွက် အဓိက ဦးစားပေးကိစ္စရပ်များ ဖြစ်ပါသည်။ အမှိုက်သိမ်းကားအသစ်များနှင့် ကိရိယာများကိုဝယ်ယူခြင်းနှင့် အထူးလုပ်ငန်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်းတို့ ပါဝင်သည့် ပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍနှင့် အမှိုက်သိမ်းဆည်းခြင်းတို့အတွက် မြို့တော်အသုံးစရိတ်အား ခွဲဝေပေးခြင်းကို မဖြစ်မနေပြုလုပ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း မြို့များနှင့် ရပ်ရွာများသည် သိမ်းဆည်းထားသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များအတွက် သင့်လျော်၍ ရေရှည်တည်တံ့သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ခွဲခြားစွန့်ပစ်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် စက်ရုံများကို တည်ထောင်၍ ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

တစ်ချိန်တည်းတွင် ဒေသခံအစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ (တရားဝင်နှင့် တရားမဝင်သူများ)နှင့် အခြား သင့်လျော်သည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများအားလုံးသည် ရပ်ရွာလူထု အသိအမြင်ရစေရန် လှုပ်ရှားမှုများကို ပံ့ပိုးပေးရန် 3Rs နည်းလမ်းကို မြှင့်တင်ပေးရန် ကနဦးအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်းနှင့် အများပြည်သူ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်းတို့အတွက် ပြည်တွင်းသာမက ပြည်ပမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူ အစီအစဉ်များ သို့မဟုတ် မိတ်ဖက်အစီအစဉ်များကို ချမှတ်သင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် စွန့်ပစ်အမှိုက်ထွက်ရှိမှု တိုးမြှင့်ခြင်းကို ဖြေရှင်းခြင်း၊ အမှိုက်ခွဲခြားစွန့်ပစ်သည့် နည်းလမ်းများ၊ အမှိုက်သိမ်းသည့် ဝန်ဆောင်မှုအသစ်များ ချဲ့ထွင်ခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးချခြင်း။

စွန့်ပစ်အမှိုက် ခွဲခြားခြင်းနှင့် ပိုမိုရေရှည်တည်တံ့သည့် အမှိုက်စွန့်ပစ်သည့် အလေ့အကျင့်များကို မိတ်ဆက်ပေးခြင်း တို့အတွက် အရေးပါသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ပျိုးထောင်ရာတွင် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည့် ရင်းနှီးမတည် ငွေကို နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ပံ့ပိုးပေးမှုများနှင့် ပြည်တွင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၏ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ဆောင်ရွက်မှုတို့ကြောင့် ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နောက်ထပ်ခြေလှမ်းအနေဖြင့် စက်မှုဖွံ့တစ်ခုချင်းစီအတွက် အမှိုက်လျှော့ချခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းနှင့် ပြန်လည် တူးဖော်ခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် လိုအပ်သည့် ရေရှည်တည်တံ့သည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် လှုပ်ရှားမှုများအတွက် မူဝါဒအဆင့် ဆွေးနွေးမှုများကို ရှေ့ပြေးဆောင်ရွက်ရန် Prevent Plastics စီမံကိန်းသည် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် မူဘောင်များကို ရေးဆွဲသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ညစ်ညမ်းမှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံနှုန်း များနှင့် ကိုက်ညီစွာ 3R အယူအဆအပေါ် အခြေခံထားသည့် နည်းလမ်းများကို သေချာလိုက်နာစေရန် စီမံကိန်းသည် အဓိကပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများဖြစ်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု အာဏာပိုင်များ၊ ပြန်လည်အသုံးပြုလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီများကဲ့သို့ စွန့်ပစ်အမှိုက်ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၊ ပြည်တွင်းဘဏ်များ၊ စက်မှုဖွံ့တော်မတီများနှင့် သဘာဝ သယံဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန/ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဌာနတို့နှင့် အနီးကပ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ

၁။ စည်ပင်သာယာ စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမှု

အခန်း (၄) ဝန်ကြီးဌာန၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၇။ ဝန်ကြီးဌာန၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်-

- (က) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးနှင့်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို လည်းကောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကိုလည်းကောင်း ရေးဆွဲချမှတ်ခြင်း၊
- (ဂ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးတို့အတွက်လည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ညစ်ညမ်းမှုမဖြစ်စေရန် ကာကွယ်ရေး၊ ထိန်းချုပ်ရေးနှင့် လျော့နည်းပပျောက်ရေးတို့အတွက် လည်းကောင်း အစီအစဉ်များကို ချမှတ်ခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးကြပ်မတ်ခြင်း၊
- (ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးတို့အတွက် ထုတ်လွှတ်အခိုးအငွေ့များ၊ စွန့်ထုတ် အရည်များနှင့် စွန့်ထုတ်အစိုင်အခဲများ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနည်းလမ်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ထွက်ကုန်များ၏ စံချိန်စံညွှန်း များအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စံချိန်စံညွှန်းများ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (င) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေရေးရာကိစ္စရပ်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ အပါအဝင် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုမရှိသော သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံးဖြစ်စေသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆွဲဆောင်မှုနည်းလမ်းများနှင့် စည်းကမ်းချက်များအတွက် အဆိုပြုချက်များကို ကော်မတီသို့ တင်ပြခြင်း၊
- (စ) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများဖြေရှင်းရန် အထောက်အကူပေးခြင်းနှင့် လိုအပ်ပါက ယင်းအငြင်းပွားမှုများ ကို ညှိနှိုင်းရန်အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊
- (ဆ) စက်မှုလုပ်ငန်း၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ ဓာတ်သတ္တုတူးဖော်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ အညစ်အကြေးစွန့်ပစ်ရေး လုပ်ငန်းနှင့် အခြားလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဓာတုပစ္စည်း သို့မဟုတ် အခြားဘေးအန္တရာယ်ရှိသည့် ပစ္စည်း များ ထုတ်လုပ်သုံးစွဲရာမှ ထွက်ရှိလာနိုင်သော စွန့်ပစ်သည့် ဘေးအန္တရာယ်ရှိသည့် ပစ္စည်း၏ အမျိုးအစားနှင့် အတန်းအစားများကို သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဇ) ပတ်ဝန်းကျင်ကို လက်ငင်း၊ ရေတို ရေရှည်တွင် သိသာထင်ရှားစွာ ထိခိုက်စေနိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်ရှိပစ္စည်း အမျိုးအစားများ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဈ) အဆိပ်အတောက်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်ရှိပစ္စည်းများပါဝင်သည့် စွန့်ပစ်အစိုင်အခဲ၊ စွန့်ပစ်အရည်၊ ထုတ်လွှတ် အခိုးအငွေ့ ပစ္စည်းများအား ပြုပြင်သန့်စင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့်စက်ရုံများ၊ စခန်းများ တည်ထောင်ရေးကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ည) စက်မှုနယ်မြေများနှင့် အခြားလိုအပ်သောနေရာ၊ အဆောက်အအုံများတွင် စွန့်ပစ်ရေသန့်စင်မှုဆိုင်ရာ စည်းကမ်း များသတ်မှတ်ခြင်း၊ စက်၊ ယာဉ်၊ ယန္တရားများက ထုတ်လွှတ်မှုဆိုင်ရာစည်းကမ်းများ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဋ) ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာနှင့်သက်ဆိုင်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ၊ နိုင်ငံအချင်းချင်း သဘောတူညီချက် များ၊ စာချုပ်စာတမ်းများ၊ အစီအစဉ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း၊ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဌ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး မြှင့်တင်ရေးတို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံက လက်ခံထား သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ၊ နိုင်ငံအချင်းချင်းသဘောတူညီချက်များကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့က ဖြစ်စေ၊ ကော်မတီကဖြစ်စေ ချမှတ်သည့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဍ) အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးက ပြုလုပ်မည့်စီမံချက် သို့မဟုတ် လုပ်ဆောင်မှုသည် ပတ်ဝန်းကျင်ကို သိသာထင်ရှားစွာ ထိခိုက်စေနိုင်ခြင်း ရှိ မရှိနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်သည့် စနစ်နှင့် လူမှုရေးအရ ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်သည့်စနစ်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်စေခြင်း၊

- (ဃ) အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ရေး၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများထိန်းသိမ်းရေး၊ အဏ္ဏဝါကမ်းခြေပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး၊ ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်လားပွဲနှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်မှုကို လျော့ချရေးနှင့် လိုက်လျောညီထွေရေး၊ သဲကန္တာရဖြစ်ပေါ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး၊ ပျက်စီးရန်မလွယ်ကူသော ညစ်ညမ်းပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် အခြားပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာ ကိစ္စများအတွက် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲရေး၊ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- (ဏ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ညစ်ညမ်းစေသူက ပေးလျော်စေရန်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဝန်ဆောင်မှုစနစ်မှ အကျိုးအမြတ်ရရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းများက ရန်ပုံငွေထည့်ဝင်စေရန်၊ သဘာဝသယံဇာများ ထုတ်ယူရောင်းဝယ် သုံးစွဲသည့်လုပ်ငန်းများမှ အကျိုးအမြတ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအား ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများတွင် ထည့်ဝင်စေရန် စီမံခန့်ခွဲခြင်း။
ဤဥပဒေတွင် ဝန်ကြီးဌာန၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လူတိုင်းအတွက်သန့်ရှင်းရေး၊ စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးနှင့် ကျန်းမာသန့်စွမ်းသော အသိုင်းအဝိုင်းကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အတွက် ဖော်ပြထားသည်။

အခန်း(၇): ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး

၁၃။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ကော်မတီ၏ လမ်းညွှန်ချက်အရ အောက်ပါလုပ်ငန်း ကိစ္စရပ်များတွင် မိမိဝန်ကြီးဌာန ကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ဖြစ်စေ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ဘက်စုံစောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရေးစနစ်ထားရှိ၍ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) ပတ်ဝန်းကျင်ကို သိသာထင်ရှားစွာ ထိခိုက်စေမည့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံး စာတုပစ္စည်းများကို အသုံးပြုခြင်း၊
  - (ခ) စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ညစ်ညမ်းပစ္စည်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ရှိပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်း၊ သန့်စင်ခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်ခြင်း၊
  - (ဂ) သတ္တု၊ စက်မှုတွင်းထွက်ကုန်ကြမ်းနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာ တူးဖော်ထုတ်လုပ်သန့်စင်ခြင်း လုပ်ငန်းများမှ ထွက်ပေါ်လာသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စွန့်ပစ်ခြင်း၊
  - (ဃ) အညစ်အကြေးစွန့်ပစ်ရေးနှင့် သန့်စင်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - (င) ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - (စ) အခြားလိုအပ်သော ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ၁၄။ ညစ်ညမ်းမှုကို စတင်ဖြစ်ပေါ်စေသူသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်စေသည့် ပစ္စည်းများကို သတ်မှတ်ထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ သတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း သန့်စင်ခြင်း၊ ထုတ်လွှတ်ခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် စုပုံခြင်းများ ပြုလုပ်ရမည်။
- ၁၅။ ညစ်ညမ်းမှုကို စတင်ဖြစ်ပေါ်စေသည့်လုပ်ငန်း၊ ပစ္စည်း သို့မဟုတ် နေရာတစ်ခုခု၏ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် လက်ရှိ ဖြစ်သူသည် ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန်၊ ထိန်းချုပ်ရန်၊ စီမံခန့်ခွဲရန်၊ လျော့ချရန် သို့မဟုတ် ပပျောက်ရန် လုပ်ငန်းခွင် အထောက်အကူပြုပစ္စည်း သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်ရေးပစ္စည်းကိရိယာကို တပ်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် သုံးစွဲခြင်းပြုရမည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုနိုင်ပါက စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ကို မထိခိုက်စေသော နည်းလမ်းများနှင့်အညီ စွန့်ပစ်နိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၁၆။ စက်မှုနယ်မြေရှိ လုပ်ငန်းကိုဖြစ်စေ၊ အထူးစီးပွားရေးဇုန်ရှိ လုပ်ငန်းကိုဖြစ်စေ ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်သည့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားကိုဖြစ်စေ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းသည်-
- (က) စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲရေး၊ ပြုပြင်သန့်စင်ရေး အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ စုပေါင်း အစီအမံတွင် သတ်မှတ်သည့်ငွေ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းထည့်ဝင်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသည်။
  - (ခ) သက်ဆိုင်ရာစက်မှုနယ်မြေ၊ အထူးစီးပွားရေးဇုန်နှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းအလိုက် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် သတ်မှတ်သည့် အသုံးပြုခ သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲမှုကုန်ကျစရိတ်ကို ထည့်ဝင်ရမည်။

၂။ ဖြစ်စဉ်လေ့လာမှုများ

ဖြစ်စဉ်လေ့လာမှု (၁)

ကျောက်မီးသွေးများကို အရိပ်ရသောနေရာတွင် သိုလှောင်ထားရှိခြင်းဖြင့် ချွေတာခြင်း

သိုလှောင်ခြင်းမပြုမီ အခြေအနေ

ကြိတ်ခွဲရုံများတွင် ကျောက်မီးသွေးများကို ပျက်စီးနေသည့်ရုံများတွင် အကာအကွယ်မရှိသိုလှောင်ထားခဲ့သည်။ ၎င်းသည် မိုးနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဖုန်မှုန့်များကြောင့် ကျောက်မီးသွေး၏ အရည်အသွေးကို လျော့ကျစေပြီး မီးပြင်းဖိုထဲတွင် ကျောက်မီးသွေး လောင်ကျွမ်းပျက်စီးချိန်ကို ကြာမြင့်စေသည့် ရေငွေ့ပါဝင်မှုမြင့်မားမှုကို ဖြစ်စေပါသည်။

သိုလှောင်ထားရှိပြီး အခြေအနေ

ကျောက်မီးသွေးများကို မိုး၊ ဖုန်မှုန့်နှင့် ညစ်ညမ်းမှုဒဏ်မှ ကာကွယ်ရန် သိုလှောင်ရုံကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ခြောက်သွေ့သည့် ကျောက်မီးသွေးများသည် ပိုမိုထိရောက်စွာ လောင်ကျွမ်းကြပါသည်။

ကုန်ကျမှုစရိတ်/ရရှိနိုင်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများ

ကုန်ကျမှုစရိတ်: ၁,၆၉၈,၀၀၀ ကျပ်
နှစ်စဉ်ချွေတာနိုင်မည့် စရိတ်စကား: ၆,၃၃၉,၂၀၀
အကျိုးခံစားရမည့်ကာလ: ၄လအတွင်း
(ကျောက်မီးသွေး တန်ချိန်ပေါင်း ၂၅.၅ တန်)

ဖြစ်စဉ်လေ့လာမှု (၂)

ပလတ်စတစ်စွန့်ပစ်အမှိုက်များ လျှော့ချခြင်း

မလျှော့ချခင် အခြေအနေ

တစ်ခါသုံး ပလတ်စတစ်ခွက်များကို စားသောက်ဆိုင်များတွင် ရေနှင့် လက်ဘက်ရည်သုံးဆောင်ရာ၌ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြုခြင်းကြောင့် တစ်ရက်တွင်း တစ်ခါသုံး ပလတ်စတစ်ခွက်ပေါင်း ၁၀၀ ခန့်ကို စွန့်ပစ်ပါသည်။

လျှော့ချပြီး အခြေအနေ

တစ်ခါသုံး ပလတ်စတစ်ခွက်အစား စတိုးခွက်၊ ဖန်ခွက်များကိုအသုံးပြု လာခြင်းဖြင့် ကီလို ၁၈၀ သော ပလတ်စတစ် အမှိုက်များကို နှစ်စဉ် လျှော့ချနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ပြန်လည်သုံးစွဲနိုင်သည့် ဖန်ခွက်နှင့် စတိုးခွက်များ အသုံးပြုခြင်းသည် စရိတ်စကားသက်သာစေသည့်အပြင် ပလတ်စတစ်အမှိုက်များကို စွန့်ပစ်ခြင်းမှလည်း တားဆီးရှောင်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ကုန်ကျမှုစရိတ်/ရရှိနိုင်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများ

ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု: ကုမ္ပဏီတွင်း
နှစ်စဉ်ချွေတာနိုင်မည့် စရိတ်: ပလတ်စတစ်တန်ချိန် ကီလိုပေါင်း ၁၈၀
အကျိုးခံစားရမည့်ကာလ: ချက်ချင်းလက်ငင်း

ဖြစ်စဉ်လေ့လာမှု (၃)

ထုတ်ပိုးမှုမှ ထွက်ရှိလာသော အမှိုက်များအား လျော့ချခြင်း

မလျော့ချခင် အခြေအနေ

လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်ပိုးရာတွင် ပလတ်စတစ်ကြိုး နှစ်ခုအသုံးပြု၍ စက္ကူပြုံးများတွင် ထည့်သွင်းထုတ်ပိုးလေ့ရှိသည်။

လျော့ချပြီးအခြေအနေ

လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် ကုမ္ပဏီများတွင် ပစ္စည်းထုတ်ပိုးရာတွင် ပလတ်စတစ်ကြိုးနှစ်ခုအစား တစ်ခုကိုသာ လျော့ချအသုံးပြုလာကြပါသည်။

နှစ်စဉ်ချွေတာနိုင်မည့် စရိတ်: ၃၈၀၁၄၈၃.၀၀ ကျပ်

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု: မရှိပါ

အကျိုးခံစားရမည့်ကာလ: ချက်ချင်းလက်ငင်း

ဖြစ်စဉ်လေ့လာမှု (၄)

3C's ချဉ်းကပ်မှုနှင့် အရင်းအမြစ်ရှာဖွေခြင်း နည်းလမ်းတို့ဖြင့် စွန့်ပစ်ဝါယာကြိုးအမှိုက်များအား လျော့ချခြင်း

မလျော့ချခင် အခြေအနေ

စွန့်ပစ်ဝါယာကြိုးအမှိုက်

၂၀၁၈ ဩဂုတ်လ >>> ၄၅၀ကီလို

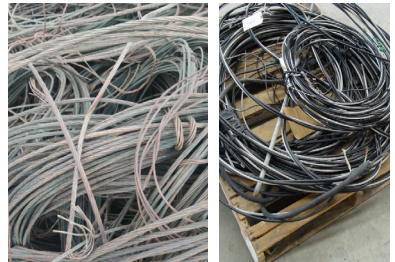
၂၀၁၈ စက်တင်ဘာလ >>> ၄၇၇ ကီလို

၂၀၁၈ အောက်တိုဘာလ >>> ၂၉၈ ကီလို

တစ်လအတွင်းထွက်ရှိသော

ပျမ်းမျှ စွန့်ပစ်ဝါယာကြိုးအမှိုက် >>> ၄၀၈.၃ ကီလို

(Kaizen နည်းလမ်းအားမိတ်ဆက်ခြင်း) ၀.၄၀၃ မက်ထရစ်တန်

လျော့ချပြီး အခြေအနေ

စွန့်ပစ်ဝါယာကြိုးအမှိုက်

၂၀၁၈ နိုဝင်ဘာလ >>>၂၇ ကီလို

၂၀၁၈ ဒီဇင်ဘာလ >>> ၂၉ ကီလို

၂၀၁၉ ဇန်နဝါရီလ >>> ၂၆ ကီလို

၂၀၁၉ ဖေဖော်ဝါရီလ >>> ၂၃ ကီလို

တစ်လအတွင်းထွက်ရှိသော

ပျမ်းမျှ စွန့်ပစ်ဝါယာကြိုးအမှိုက် > > ၂၆.၂၅ ကီလို

၀.၀၂၆ မက်ထရစ်တန်

ကုန်ကျမှုစရိတ်/ရရှိနိုင်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများ

ဝါယာကြိုးအသစ်ဝယ်ယူရန် ချွေတာနိုင်သည့်ငွေ : ၁၀၅,၄၈၄ ကျပ်/-

နှစ်စဉ်ချွေတာနိုင်မည့် စရိတ်: ၁,၂၆၅,၈၀၄ ကျပ်/-

(ဝါယာကြိုးအသစ် ၉၅၀.၀၄ ကီလို)

အကျိုးခံစားရမည့်ကာလ: ချက်ချင်းလက်ငင်း

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု: မရှိပါ

ဖြစ်စဉ်လေ့လာမှု (၅)

3C's ချဉ်းကပ်မှုနှင့် အရင်းအမြစ်ရှာဖွေခြင်း နည်းလမ်းဖြင့် တာယာအသုံးပြု စွန့်ပစ်ဗလာဒါ (Tyre building bladders) များအားလျော့ချခြင်း

မလျှော့ချခင် အခြေအနေ

အောက်တိုဘာလ ၁၈ရက် တွင် Bladder ထိခိုက်ပျက်စီးမှုပေါင်း ၂၇ ကြိမ်။
နောက်ဆုံးထုတ်ကုန်ရရန် ပုံသွင်းပြုပြင်ချိန် (Bladder curing time) ကို ၂၀၁၈ နိုဝင်ဘာလတွင် စတင်မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။
Bladder လဲလှယ်ခြင်းအတွက် လူတစ်ယောက်အလုပ်ချိန် (၃၇) နာရီအသုံးပြုခဲ့သည်။ /တစ်လအတွင်း
Bladder ထိခိုက်မှုကြောင့် တာယာ ၂၅လုံး ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ /တစ်လအတွင်း

လျော့ချပြီး အခြေအနေ

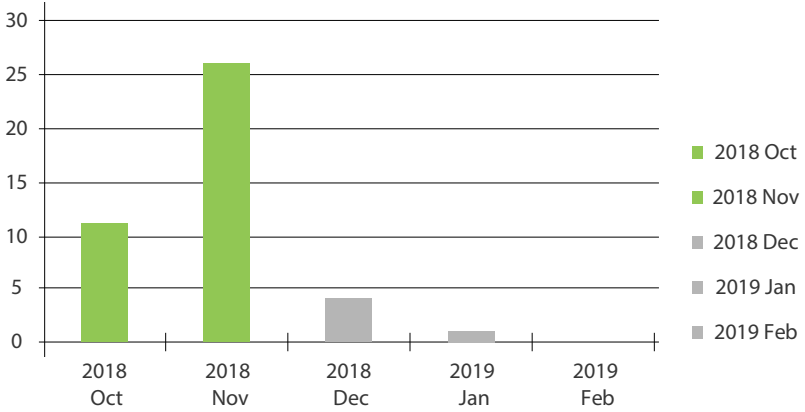
နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက် နှင့် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉ ရက် တို့တွင် Bladder ထိခိုက်ပျက်စီးမှုပေါင်း ၁၅ ကြိမ်။
ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ရက် တွင် Bladder ထိခိုက်ပျက်စီးမှုပေါင်း ၁၆ ကြိမ်။
Bladder လဲလှယ်ခြင်းအတွက် လူတစ်ယောက် အလုပ်ချိန် (၂၅) နာရီအသုံးပြုခဲ့သည်။ /တစ်လအတွင်း
Bladder ထိခိုက်မှုကြောင့် တာယာ ၁၅ လုံး ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ /တစ်လအတွင်း

ကုန်ကျမှုစရိတ်/ရရှိနိုင်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများ

Bladder အသစ်ဝယ်ယူရန် ချွေတာနိုင်သည့်ငွေ: ၆,၆၆၂,၆၉၂ ကျပ်/-
နှစ်စဉ်ချွေတာနိုင်မည့် စရိတ်: ၇၉,၉၅၂,၃၀၄/-
(စွန့်ပစ် Bladder ပေါင်း ၁၂၀ ကို မြေဖိုရာတွင် အသုံးပြုခြင်းမှ လျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်သည်)
အကျိုးခံစားရမည့်ကာလ: ချက်ချင်းလက်ငင်း
ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု: ရေပူသို့ပြောင်းလဲသုံးစွဲခြင်း စရိတ်စကအတွက် ၅၀,၀၀၀ ကျပ်သာ ကုန်ကျမည်ဖြစ်သည်

Total No: Utility Line (Hot Water) Damage

ဖြစ်စဉ်လေ့လာမှု (၆)

ပစ္စည်းတင်သွင်းဖြန့်ဖြူးရောင်းချသူများထံမှ ဝယ်ယူပြီးသား စက္ကူပုံးဟောင်းများကို ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းဖြင့် စက္ကူပုံးအသစ်များ အသုံးပြုမှုလျော့ခြင်း

မလျော့ချခင် အခြေအနေ

မုန့်တိုက်များရှိ ထုတ်ပိုးပြီးမုန့်များကို စားသုံးသူများထံသို့ ဖြန့်ဖြူးပို့ဆောင်ရာတွင် ရုပ်ပုံရိုက်နှိပ်ထားသော စက္ကူပုံးများကို အများအားဖြင့် အသုံးပြုလေ့ရှိကြပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်စတိုးဆိုင်များပင်လျှင် စက္ကူပုံးအသစ်များကို အသုံးပြုလာကြပါသည်။ ကုန်လက်ကျန် စာရင်းရှင်းတမ်းများအရ တလအတွင်း သုံးစွဲသည့် စက္ကူပုံးအရေအတွက် ပေါင်းမှာ ၁၀၀၀ ခန့်ရှိပါသည်။

လျော့ချပြီး အခြေအနေ

ကော်ဖီတင်သွင်း ဖြန့်ဖြူးရောင်းချသူများထံမှ စက္ကူပုံးများအား ပြန်လည်သုံးစွဲခြင်းဖြင့် တလအတွင်းတွင် စက္ကူပုံးအသစ် သုံးစွဲမှုကို ၂၀၀ ခန့်အထိလျော့ကျစေပါသည်။

ကုန်ကျမှုစရိတ်/ရရှိနိုင်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများ

လျော့ချနိုင်သည့်ပမာဏ: တစ်လလျှင် ရုပ်ပုံရိုက်နှိပ်ထားသည့် စက္ကူပုံးပေါင်း ၂၀၀ ခန့်၊ စက္ကူပုံးအသစ်ဝယ်ယူရခြင်းတို့ မှုချွေတာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နှစ်စဉ်ချွေတာနိုင်မည့် စရိတ်: ၇၂၀,၀၀၀ ကျပ်/- (စက္ကူပုံးအသစ် ၂၄၀၀)

အကျိုးခံစားရမည့်ကာလ: ချက်ချင်းလက်ငင်း

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု: ကုမ္ပဏီတွင်း

switchasia
GRANTS PROGRAMME

Funded by the
European Union

This publication is produced by Prevent Plastics with support from the EU-funded SWITCH-Asia Programme. The content and opinions expressed herein are those of the author(s) and do not necessarily reflect the position or policy of the EU or SWITCH-Asia and no official endorsement should be inferred.

© 2021 Prevent Plastics. All rights reserved. Licensed to the European Union under conditions.